

Riksdagen

Stenografiska uppteckningar

vid EU-nämndens sammanträden

2009/10:27

Stenografiska
uppteckningar
2009/10:27

Fredagen den 12 mars

1 § Ekonomiska och finansiella frågor

Finansminister Anders Borg

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 16 februari 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för ekonomiska och finansiella frågor den 16 mars 2010

Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN:

Klockan är 09.30 och vi ber finansministern komma in. I avvaktan på det ska jag nu när vi öppnar sammanträdet berätta att Laila Bjurling från skatteutskottet medverkar i dag. Eftersom vi har en EU-nämndsledamot från skatteutskottet barnledig medverkar Laila Bjurling i de punkter som rör Ekofinmötet.

Innan vi sätter i gång samrådet med finansministern ger jag ordet till Christina Axelsson i anledning av ett sammanträde förra veckan.

Anf. 2 CHRISTINA AXELSSON (s):

Vi hade några utestående frågor. Vi har fått svar från departementet bland annat vad gäller konsumentfrågor och Europa 2020.

Efter den skriftliga informationen kan vi bara konstatera att vi beklagar att regeringen har avstått från att göra inspel i processen just vad gäller konsumentområdet och konsumentfrågorna.

Vi vill därför få fört till protokollet att om vi hade fått samråda som vi har fått göra i andra rådsformationer med information och samråd skulle vi ha haft en avvikande mening.

Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi hade ett skriftligt samråd som avslutades den 5 mars kl. 14. Det var förstås troliga A-punkter och det var också en komplettering. Det fanns ingen avvikande mening. Vi hade skriftligt samråd rörande troliga A-punkter vecka 10, det vill säga den här veckan. Det avslutades den 11 mars kl. 9. Där fanns också en komplettering. Inga avvikande meningar fanns. Slutligen har vi haft ytterligare ett skriftligt samråd med en komplettering. Det samrådet avslutades i går.

Vi går vidare till ekonomiska och finansiella frågor och hälsar finansministern med medarbetare välkomna. Jag tänkte att vi startar med återrapporten från mötet i rådet den 16 februari, om det finns någonting att tillägga där.

Anf. 4 Finansminister ANDERS BORG (m):

Det vi samråder med nämnden om och återrapporterar är det som sker på själva mötet. Återrapporteringen från själva mötet är i det här fallet inte fullödlig, vilket beror på att det som var den riktigt intensiva diskussionen på mötet var frukostmötet. Där avhandlades frågeställningen om avrapporteringen från eurogruppen om Grekland och sedan fördes en diskussion om det.

Låt mig därför till att börja med vidga avrapporteringen. Vi har ju inte som norm att avrapportera sådant här, men jag tycker att detta är det centrala på mötet.

Vi, Danmark, Storbritannien och Polen gick in i diskussionerna på premissen att detta inte är en diskussion som enbart rör eurogruppen utan hela EU. Det är ju hela EU som påverkas av att Grekland har väldigt bekymmer.

Det fanns ett par saker som behövde framhållas. En var att vi var bekymrade över hållfastheten i de grekiska programmen. Det har i en mening korrigerats därefter eftersom man nu från grekernas sida har lagt till rätt konkreta ytterligare åtgärder. Nu tycks programmen åtminstone på skattesidan vara relativt ambitiösa. På utgiftssidan är de mjukare, så att säga.

När jag var här förra gången och talade om detta konstaterade vi att 1 ½ procent av bnp i åtstramning låg på bättre skatteförvaltning. Det är klart att man önskar att det ska fungera, men när de grekiska taxichaufförerna strejkar mot idén att de ska behöva ha kvitton känner man sig lite osäker på om de åtgärderna faktiskt ska fungera.

Nu har man lagt till mer konkreta höjningar. Man har höjt momssatser och vissa energiskatter. Man har gjort ytterligare höjningar på alkohol och tobak. Man höjer alltså i grund och botten helt enkelt de minst skadliga skatterna, och det får vi välkomna.

Det fanns en dimension till som är viktig att understryka. I en sådan här situation ligger huvudansvaret på grekerna och hos eurogruppen, men det är en fråga som bör diskuteras i hela rådet. Det är inte en exklusiv eurofråga. Ett av skälen till att det är viktigt att understryka är att de som tyvärr riskerar att drabbas hårdast av grekisk misskötsel är relativt fattiga länder. Det är en sak att Portugal och Spanien får en del bekymmer. Det är relativt rika länder. Men det finns ett antal relativt fattiga länder framför allt i Öst- och Centraleuropa som drabbas rätt hårt av detta, och det är klart att de måste ha rätt att delta i diskussionerna. Det var den riktigt intensiva och långa diskussionen, och den låg som sagt på frukostmötet.

Sedan förde vi också en diskussion som återrapporteras här. Det var den som var väldigt kort, där det helt enkelt i den formella punkten fanns en kortare genomgång.

Vi förde även en diskussion om budgeten där Holland, Danmark och Sverige framförde synpunkter. Jag underströk med hänvisning till vår diskussion här att det blir allt svårare att få ett brett parlamentariskt gehör i Sverige för att bevilja ansvarsfrihet och att det därför är nödvändigt att vi ser fortsatta framsteg på området.

Vi hade också presentationer från de nya kommissionärerna. Det ska sägas att frukosten varade till vad vi normalt sett anser vara strax före lunch, så de andra diskussionerna blev väldigt sammanpressade. Huvuddiskussionen vid frukosten kom av kända skäl att handla om Grekland.

Anf. 5 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Ordförande! I sammanfattningen av rapporten längst ned på första sidan står det när det gäller budgeten 2008 att kommissionen informerade om att man avser att inrätta ett nytt partnership.

Jag skulle vilja fråga vad det är för ett partnership. Vad är det för parter? Hur är det tänkt? Och vad är innehållet?

Anf. 6 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag vill ställa en fråga med anledning av Semetas presentation av vad han tänker göra. Det handlar om att ta fram en framtida smart taxation agenda med hjälp av en särskild expertgrupp på hög nivå som ska bestå av personer som är utsedda av finansministrarna.

Jag undrar om det kommer att utses någon från Sverige.

Anf. 7 Finansminister ANDERS BORG (m):

Semeta var inne på detta med partnership. Det måste vi väl i huvudsak se som ett förstärkt samarbete mellan medlemsländer, kommission och berörda myndigheter för att förbättra genomdrivandet av detta. Det är också det som konstaterades i diskussionen; en betydande del av ansvaret ligger på medlemsländerna. Det är det vi konstaterade när vi diskuterade det här förra gången. Jag ska gärna återkomma till denna punkt och vad Semeta mer konkret menar med detta partnership.

Jag vet inte hur han tänker sig att utse sin viktiga grupp. Vi kan naturligtvis anmäla intresse att delta i detta. Skatter är ett område där vi både har en tung expertis och ett effektivt system. Det är viktigt.

Jag ska understryka att det fanns en sak som jag reagerade på i det han sade. Han säger att han vill återuppta arbetet med CCCTB, alltså den gemensamma företagsskattebasen. Det tycker jag att vi bör vara försiktiga med. Vi har extremt gynnsamma och flexibla avskrivningsregler i Sverige. Det är av avgörande betydelse för basindustrin. Hela vår rederinäring bygger mer eller mindre på det. En gemensam CCCTB riskerar att skapa en stark nackdel för ett land som Sverige. Jag förstår att andra, större länder vill driva detta. Men jag har lite svårt att se varför Semeta skulle tycka att detta är en god idé. De flesta som representerar mindre länder brukar vara mer skeptiska till detta. Det är normalt sett en position från Tyskland eller Frankrike. Men jag ska passa på att prata med honom om detta lite mer försiktigt, och inte göra någon stor sak av det.

Anf. 8 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Jag vill fråga om finansministern återkommer skriftligt i frågan, eller vad ska jag vänta mig?

Anf. 9 Finansminister ANDERS BORG (m):

Det kan vi naturligtvis gärna göra. Jag tror inte att detta är någon stor och avgörande sak.

Anf. 10 VICE ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi återrapporten från mötet i rådet den 16 februari till handlingarna.

2009/10:27

12 mars

Vi övergår nu till samrådet inför mötet den 16 mars och går efter den blå dagordningen. Först har vi punkt 3, Finansiella tjänster: Direktiv om förvaltning av alternativa investeringsfonder. Detta är en ny fråga i EU-nämnden, men den var i finansutskottet för överläggning den 3 november 2009.

Anf. 11 Finansminister ANDERS BORG (m):

Bakgrunden är att kommissionen snabbt tog fram ett direktivförslag förra våren. Vi har fört diskussioner om det några gånger i rådet. Vi tog fram en bas för en kompromiss. Det var lite grann som med diskussionen om sparandedossierna; om vi hade haft någon månad till på oss hade vi nog kunnat slutföra detta. Huvuddelen av arbetet genomfördes av de svenska tjänstemännen, och det är bra.

Om man ska se poängen med det här – och det kan ju vara rätt viktigt för oss som är politiker att börja med att se poängen och sedan börja titta på alla paragraferna – innebär det i praktiken att vi får ett tydligare regelverk för dels private equity, dels hedgefonder. Detta är naturligtvis en viktig fråga. Den är viktig därför att detta är en viktig del av en fungerande finansiell marknad. Den är också viktig därför att Sverige tillsammans med Storbritannien är det land som har störst sådan här verksamhet. Den är även viktig därför att en del av spekulationsverksamheterna potentiellt kan skapa en del samhällsproblem. Det har de inte gjort i den här krisen, men jag tror att vi alla minns Rysslandskrisen där en del av de utlösande faktorerna var att long term capital, som det hette, havererade därför att man helt enkelt hade tagit på sig alldeles för stora risker eftersom man trodde att den typ av räntehandel som bedrevs var närmast riskfri.

Det finns tre delar i det här. Det finns ett antal bredare transparenskrav som är bra. Man får helt enkelt redovisa för tillsynsmyndigheter och andra vad man håller på med. Det är Sverigekonformt i den meningen att vi redan tidigare har haft den typen av redovisningskrav på verksamheterna. Det finns också krav som begränsar skuldsättningen och som ger möjlighet för medlemsländerna att reglera skuldsättningen i bolagen om man uppskattar att den är på väg att dra i väg.

Det finns också en del krav på kompetens, organisation, risk- och likviditetshantering. I grund och botten ger direktivet en bra bas för verksamheten. Allting som är potentiellt systemviktigt och kan påverka skattebetalarna måste naturligtvis vara underställt ett visst mått av kontroll.

Det ska också sägas att detta inte är helt okomplicerat. Under de här viktiga parollerna kan man sedan inta alla möjliga tänkbara nationella positioner som är mer eller mindre kloka. Det har kanske funnits en tendens, framför allt från tyskarnas sida, att man har velat stänga ute det man uppfattar som utländska ägare och utländskt kapital från tyska företag. Under paraplyet av att vi vill ha bättre stabilitet har det funnits antydningar till protektionism i resonemanget.

En komplikation i detta som bör nämnas är det som vi själva hamnar i, nämligen att våra investmentföretag, våra mest långsiktiga och kanske mest centrala ägare av industri, här kategoriseras som spekulativa fonder. Det är alltså inte så där alldeles skickligt avvägt i alla delar. Till och med Investor, Industrivärden, Latour och vad de nu heter finns med. De som i princip aldrig tänker sig att sälja aktier utan tänker agera som långsiktiga

ägare ska härmed alltså likställas med private-equity-företag som tänker sig att äga någonting i fem år och sedan sälja det och i realiteten skuldfinansierar hela positionen. Det finns alltså brister i diversifieringen.

Nu är vi framme vid ett kompromissförslag som vi i grund och botten är nöjda med eftersom det i allt väsentligt överensstämmer med det svenska. Spanjorerna har jobbat vidare med det. Vi kan i alla delar stödja deras kompromisser. Om vi hade haft mer tid skulle man kanske ha kunnat finkalibrera det hela och lite mer skilja agnarna från vetet.

Den kvarstående konflikten är mellan Frankrike och England. Ur vårt perspektiv är den inte så där jättebesvärlig. Engelsmännen vill säkra att vi minskar graden av finansiell protektionism i och med att vi säkrar att de som har EU-pass sedan kan agera över hela EU. Det är inte någon besvärlig position för Sverige.

Fransmännen driver lite olika saker, bland annat att man ska tillföra en del krav på ersättningar och betalningar i företagen. Det är inte något alldeles långtgående, utan man skulle kunna innehålla en del av ersättningen under en tid och sådant.

Ur svenskt perspektiv tycker jag att det finns ett par saker att vara glad åt. Först och främst är det bra att vi får en reglering av detta. Allting som riskerar att sänka ekonomier och offentliga finanser måste vara underställt kontroll. Vi kan inte ha oreglerad verksamhet som sedan kostar skattebetalarna tiotals miljarder. Det är följaktligen bra att vi får det här.

Det är bra om vi får en kompromiss mellan Frankrike och England som tillför ytterligare en dimension av att vi inte tror på finansiell protektionism. Det är väl ingen i Sverige som skulle tycka att det var väldigt besvärligt om man fick vissa krav på hur de här personerna lönesätts. Det skulle ligga rätt väl i linje med hur vi svenskar ser på detta.

I bästa fall, som sagt, finns det nu en förutsättning. Ni som har läst Financial Times i dag vet att det i går skedde, eller sker i dag, en kontakt mellan Sarkozy och Brown där de försöker hamra ut en kompromiss. Ur svenskt perspektiv ska jag säga att vi kan leva med både en del av de franska kraven och en del av de brittiska kraven. Om vi når fram här tror jag inte att det kommer att vara ett stort problem för oss.

Det finns en del bekymmer med direktivet för svensk del. Vi har inte gjort bedömningen att vi har kunnat hamra till dem på kort sikt, utan det blir en del ökade rapporterings- och krångelkrav för svenska investmentföretag. Det kan man beklaga, eftersom de inte uppträder spekulativt.

Anf. 12 MONICA GREEN (s):

Tack för föredragningen! Jag tänkte först säga: Ja, det är bra med reglering. Det är bra att Anders Borg framhåller det. De fria marknadskrakterna behöver både regleras och tyglas. Det vet vi. Därför är det bra att det kommer till en sådan här reglering.

Jag hade tänkt fråga, eftersom jag också hade snappat upp det här med Frankrike och England: Hur ser det ut? Blir det ett antal länder som ställer upp på den ena sidan och ett antal länder som sedan går med Frankrike? Är det så man ska tolka det?

Finns det någon annan uppfattning när det gäller det protektionistiska draget? Finns det länder som tycker att de blir värre drabbade av kontrollen? Är de mer emot, om jag kan uttrycka det så?

Anf. 13 JACOB JOHNSON (v):

Det är väl bra med några steg mot reglering av finanskapitalet. Men här regleras ju mest vilka som får hålla på med dessa placeringar, inte så mycket vad och hur det ska gå till. Jag ska ställa en fråga till finansministern om hur han ser på att man också ska ha direktiv och regler, om man kan klara godkännandeförfarande, för vilka instrument man kan få använda. I anslutning till det såg jag att Angela Merkel i samband med den grekiska krisen antydde att man kanske ska införa begränsningar av de där instrumenten, så det kanske finns en fortsättning.

Anf. 14 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Ordförande! Jag vill bara fråga när det gäller de svenska investmentbolagen: Är de en udda fågel? Vi är ju rädda om dem från båda sidor, på båda politiska halvor. Är det någon risk? Vilka åtgärder vidtar man i så fall?

Anf. 15 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag börjar med Monica Greens frågeställning. Ja, här finns det en viss skiljelinje – Storbritannien och Sverige. Vill man dela upp det lite grovt kan man säga att det är på ungefär samma linjer som det brukar fördelas, de som är lite mer för frihandel och öppenhet och de som är lite mer skeptiska till det. Jag vill inte betygssätta alla våra medlemskolleger, men det är lite på den dimensionen det har fallit. I en del länder är man mycket mer skeptisk till utländskt ägande i sin ekonomi än vad vi är i andra länder.

Jag tycker att en bra och balanserad position är att man inte använder det här till protektionism men samtidigt får en mer tydlig reglering. Jacob Johnson och Monica Green antyder här att regleringar i sig skulle vara ett problem. Jag som har en bakgrund i att jobba på centralbank tycker att det ska vara regleringar som skapar prudential – det är det gamla ordet som Brown återupplivade – prudenlighet, ordning och reda, soliditet, koll på vilka risker man tar och redovisning av dem. Det tycker jag är väldigt naturliga krav på en finansiell marknad. Erfarenheterna under de gångna åren har varit sådana. Madoff är naturligtvis uttryck för kriminalitet snarare än något annat. Men vi har också sett en del annat, som LTCM, som har ställt till rätt stora samhällsproblem, och då tycker jag att det är rimligt att det åtminstone ställs krav på att man har kapital och att man redovisar vilken typ av affärer man har. Jag tycker att det är ett väldigt rimligt krav.

I Jacob Johnsons fråga ligger, antar jag, diskussionen om CDS:er, credit default swaps, som har kommit upp med anledning av att en del av det har spekulerats kring Grekland. Det är en diskussion som nästan alltid uppkommer när länder har grovt vanskött sin ekonomiska politik, att man tycker att det är marknadens fel och försöker hitta någon reglering av detta. Det kan säkert finnas inslag i detta, och det kan finnas skäl att genomlysas. Det har nu sagts från kommissionens sida att man ska forcera en genomlysning av den här marknaden för att se om den har några särskilda brister. Men i grund och botten är det ingen marknadsimperfektion i ett land som går från 3 till 12 procents underskott på tre veckor, och som visar sig ha kokat sina böcker till den milda grad som de

har gjort, att räntedifferensen ökar. Det är en tråkig men naturlig marknadsreaktion.

Det är bra om man gör en genomlysning av CDS-marknaden. CDS:erna var ju en del av den finansiella krisen. AIG, den stora amerikanska försäkringsbanken, har varit världsledande på att bygga upp nya typer av finansiella instrument, där CDS är en del. Ett problem har varit att man inte handlat med dem som man gör med andra finansiella papper, på öppna elektroniska börser så att man får en översyn av prissättningen, utan det har funnits mer direkthandel med dem. Jag såg i brevet som Merkel och Sarkozy skrev att en av de saker som de argumenterade för var att man kanske skulle ställa en del krav på sådant. Det kan vara rimligt. Men det skulle inte ge några stora effekter på räntedifferenserna i Grekland. Grekerna får betala för sin misskötsel, helt enkelt.

När det gäller våra investmentbolag tycker de att det här är besvärligt. Vi har gjort bedömningen att det inte är oöverkomligt. Jag håller med om att de delvis är en udda fågel, delvis i sig själva, därför att ett investmentbolag har många olika ingredienser. I vissa avseenden uppträder de som korta marknadsaktörer, på ungefär samma sätt som banker och hedgefonder. I andra avseenden har de närmast ett hundraårigt perspektiv på sin inblandning i verksamheter. Det går inte att enkelt dela upp deras verksamhet i en som skulle vara helt utanför det här och en som skulle ligga i det här. Vi har sagt alternative investment managers – det ska vara alla typer som inte är banker. Det är rätt naturligt att de täcks av det.

Sedan är det bra om det inte ställer till bekymmer för dem, och det måste vi säkra. Både Industrivärden, Investor och vad de i övrigt heter är ju en väldigt viktig sak för Sverige.

Anf. 16 MONICA GREEN (s):

En rättelse: Jag vet inte varför Anders Borg totalt missuppfattar mig eller försöker säga att i frågan ligger att jag är mot reglering. Det var ju precis tvärtom, att vi inte kan ha fria marknadskrafter för de fungerar inte i längden, utan vi måste både kontrollera och reglera.

Anf. 17 Finansminister ANDERS BORG (m):

Vi kanske missförstod varandra. Jag uppfattade det som att Monica Green antydde att det var konstigt att jag tyckte att man skulle reglera. Då försökte jag förklara varför jag tyckte att det var rimligt att man skulle reglera.

Anf. 18 VICE ORDFÖRANDEN:

Då har vi rätt ut missförstånden, hoppas jag.

Jag sammanfattar med att jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går över till punkt 4, Beskattning: Moms – Direktiv om fakturerings – Allmän riktlinje. Det har skett överläggning i skatteutskottet den 9 mars, och det är en ny fråga i EU-nämnden.

Anf. 19 Finansminister ANDERS BORG (m):

De har från det spanska ordförandeskapets sida tagit fram ett kompromissförslag, en politisk överenskommelse, det man kallar general

2009/10:27

12 mars

approach, som öppnar för att man går till rådet för att modernisera momsreglerna för fakturor. Det finns flera bakgrunder till detta.

Det behövs gemensamma momsregler därför att momsfusket är väldigt omfattande. Enligt de senaste undersökningarna ligger det svenska momsfusket på kanske 2, 3, 4 procent av momsintäkterna. I andra länder handlar det om uppemot 15, 16, 17 procent. Eftersom momsen, som vi vet, i Sverige är en 300-miljarderspuck är det väldigt stora belopp, så det är viktigt att man har ordning och reda i detta. Ska vi då ha mer av gränshandel och det förekommer momsfusk finns det en poäng med att man också har direktiv för fakturorna. I Sverige har vi inte haft det i momslagen, utan det har legat i bokföringslagen, om jag minns rätt. Vi har haft en liknande lagstiftning men i andra lagtexter. Det är inget bekymmer för oss att få detta.

Det har funnits en oro från bland annat Svenskt Näringsliv för att det här skulle ställa till bekymmer för svenska företag. Nu har det skett förändringar av kompromisserna här, så man gör bedömningen att de är så pass teknikneutrala och rimliga att de bekymren bör vara tillgodosedda.

En ytterligare poäng med det här är att vi nu får ett regelverk för elektronisk fakturering. I en del länder har man relativt långtgående teknikkraav på till exempel elektroniska identifikationer, identitetsmanickor. Nu har man i stället gått på en svensk-finsk, nordisk, lösning där man är teknikneutral i detta och snarare specificerar vad dessa fakturor ska innehålla.

Vi har inga bekymmer med detta, utan vi stöder det helt enkelt och välkomnar det. Vi tycker att det spanska ordförandeskapet har skött detta väl.

Anf. 20 VICE ORDFÖRANDE:

Jag sammanfattar med att jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i ärendet.

Vi går till punkt 5, Genomförande av stabilitets- och tillväxtpakten.

Anf. 21 Finansminister ANDERS BORG (m):

Då har vi Grekland på dagordningen igen. Jag tror att ni har fått underlag om detta som belyser vad den grekiska regeringen har gjort. Det är tre olika paket som nu är på plats. Skillnaden mellan det här mötet och det förra mötet är att vi nu har fått det tredje paketet, där det som sagt har tillkommit en hel del. Tidigare fanns det en stor oklarhet på inkomstsidan i detta med att det var bättre skatteförvaltning. Och givet att skatteförvaltningen nu strejkar i protest och taxichaufförerna är emot idén att de ska ha notor kan man möjligtvis känna en oro för detta.

Det finns fortfarande en del oklarheter kvar. På utgiftssidan ligger förstärkningarna dels i lönefrysningar, dels i indragande av den trettonde månadslönen som man har i delar av den offentliga förvaltningen.

En erfarenhet från många länder – det här var en synpunkt som vi till exempel framförde till letterna – är att om man sanerar offentliga finanser genom att bara frysa offentliganställdas löner tenderar det inte att ha en strukturell inverkan. Om man inte ändrar ett lönesättningssystem eller hur kostnadsstrukturen ser ut kommer efter några år de offentliganställda naturligtvis att säga: Nu har vi betalat det här, och nu vill vi ha tillbaka vår del av det. Då får man tillbaka det via stigande löner. När man utvär-

derar saneringsprogram brukar man inte tycka att det är en speciellt bra åtgärd. Nu har de dock valt den.

Vi vet också av erfarenhet från andra länder att det finns dels aspekten att man äter upp det senare, dels aspekten att det är väldigt svårt att genomföra det. När det gäller både anställningsbeslut och lönesättningsbeslut ligger det väldigt mycket ute på kommuner, landsting och myndigheter, så det är inte självklart att man har kontroll över den typen av beslut.

När jag har sagt det ska jag ändå understryka att man nu kan förstå grunderna i ett grekiskt saneringsprogram. Det är väldigt tungt på skattesidan, men till skillnad från tidigare är det begripliga skattebeslut och effekterna av dem såsom de har beräknats. Jag har gjort lite huvudberäkningar. Det finns en tabell, och man kan ställa den mot vad det skulle ge i svenska bnp-siffror. Om vi höjer momsen med 1 procent, vad ger det? Ja, det ger ungefär två tiondelar på bnp. Det ser inte helt orimligt ut i de här kalkylerna att de skulle kunna få in en del belopp.

Den här gången tycker jag att det finns skäl att välkomna grekernas ytterligare ansträngningar. Sedan får vi se vart detta går vidare, för nu handlar det också om implementering och att klara detta politiskt. Hittills förefaller det vara så att den grekiska regeringen har ett starkt stöd. Det är en majoritet – åtminstone i de undersökningar jag har sett – som delar bedömningen att det är nödvändigt att vidta de här tuffa åtgärderna.

Anf. 22 MONICA GREEN (s):

I återrapporten sade Anders Borg att det var viktigt att även icke-euroländer är med och diskuterar. Och så blir det nu, eftersom det tas upp.

Ibland smäller det till på de här Ekofinmötena och så vidgas frågan till andra saker än vad man har förväntat sig. Här skulle man kunna tänka sig att det vidgas till de fyra andra länderna, som också är i en väldigt svår situation, och att man börjar jämföra med hur stora krav vi ska ställa och på vilket sätt de ska klara sin ekonomi. Tror Anders Borg att det blir så även den här gången? Hur ska vi i så fall förhålla oss till det?

Nu diskuterar ni vad de ska göra för att komma till rätta. Nästa fråga blir: På vilket sätt ska lånen ske? Vilka länder ska vara med och låna ut till Grekland? Hur solidariska är vi mot våra kamrater utan att det blir påverkan på våra egna ekonomier? Eller tvärtom: Det kanske är så att om vi hjälper varandra blir det bättre för våra egna ekonomier. Har Anders Borg någon synpunkt på det?

Anf. 23 JACOB JOHNSON (v):

Det är mycket ett europroblem, och problemet är kanske i grunden att Grekland är med i eurosamarbetet. Hade Grekland stått utanför hade de kunnat devalvera sin valuta och till exempel fått in mycket mer turistintäkter. För ett sådant land som Grekland hade det nog varit ganska effektivt.

Det här tycker jag är ganska väl belyst i EU-kommissionens EU 2020-strategi, som också finns med på dagens sammanträde, där man under punkten Samordning inom den ekonomiska och monetära unionen skriver: "Krisen har på så sätt förstärkt vissa av problemen i euroområdet, t.ex. hållbarheten i de offentliga finanserna och den potentiella till-

2009/10:27

12 mars

växten, men också den destabiliserande effekt som obalans och skillnader i konkurrenskraft kan leda till.”

Jag tycker kanske att Sverige kan hålla sig lite neutralt. Vi står ju utanför euron, och det är väl euroområdet problem i grunden?

Anf. 24 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag får tacka Monica Green och Jacob Johnson för frågorna, för de ger ett utmärkt tillfälle att vidga diskussionen. Det är precis som Monica Green antydde att en del diskussioner blir vad som står på papperet, men jag skulle tro att den viktigaste diskussionen på det här mötet blir frukosten. Där skulle jag tro att en mycket viktig del blir Grekland och också diskussionen om EMF. Jag har för avsikt att gå in i den diskussionen, eftersom jag tror att det är huvudämnet för eurogruppen. Jag tycker inte att eurogruppens diskussioner ska vara exklusiva för dem, utan det bör vidgas till hela rådet.

Jag vill först vidga till EMF, för egentligen är det svaret på Monica Greens andra fråga: Hur ska vi göra med det här?

Låt oss till att börja med konstatera att när det gäller IMF och EMF är det ingen belastning för de länder som så att säga är finansiärer. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< IMF har en väldigt hög kreditvärdighet, och deras upplåningskostnad är därför väldigt låg. Sedan får man ändå en viss ersättning däremellan. Det är ytterst sällan man förlorar pengar på detta som stat.

Därtill är det så att av alla skulder som finns i ett land är alltid IMF-skulderna högst prioriterade. Bilateral långivare är därför alltid sämre ställda än IMF-lån, >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Det är alltså relativt liten ekonomisk risk förknippad med detta för länder som deltar.

Bör vi då överväga ett EMF? Ur svensk synpunkt kan man säga att det är väl inget problem om man går till IMF. Vi har gett dem väldigta resurser. De har all den kompetens för handgriplig övervakning och handgriplig hjälp som det här handlar om. Man ska komma ihåg att vad IMF gör när de hjälper länder är inte primärt att bara låna ut pengar. Det sänker finansieringskostnaden väldigt kraftigt, men den andra delen är att de gör program där man så att säga helt enkelt får ordning på sin egen ekonomi och där plus och minus måste gå ihop.

Skulle man ha ett EMF, och det är det som ligger i Wolfgang Schäubles artikel i Financial Times i dag, måste detta bygga på att man har en IMF-liknande struktur i detta. Då måste man gå in i ett programarbete med de här länderna. Konditionaliteten och programmen är lika viktiga som lånen.

Man kan i den här debatten ha två ståndpunkter som enligt min uppfattning är logiska. Den ena är att Grekland och andra som har problem bör gå till IMF. Nu intar ett antal europeiska länder ståndpunkten att det bör de inte göra. Man hävdar att det skulle strida mot den nationella suveräniteten att även penningpolitiken, som ju är ett instrument som normalt sett ligger i övervakningen, skulle ingå. Den skulle få ligga utanför, eftersom det är i euroområdet. Det är det som Schäuble anför som argument.

Det kan man tycka är ett logiskt argument eller inte, men man kan inte säga att de inte ska gå till IMF och inte någon annanstans heller. Det

är väldigt höga kostnader förknippade med att behöva låna upp till sin statsskuld utan att kunna få hjälp med kreditvärdigheten.

En logisk ståndpunkt är alltså att man ska skicka dem till IMF. En annan logisk ståndpunkt är att man så småningom bygger ett EMF.

Nu är detta legalt sett relativt komplicerat. Kommissionen har välkomnat det. Ett antal länder, bland andra Tyskland, har antytt att de tycker att det är en bra idé. Det kan vara så att det finns en del legala problem med det, fast inte nödvändigtvis. Det skulle naturligtvis sammanhålla med hur konstruktionen ser ut.

Det som har legat i akademikernas förslag skulle vara att de länder som har alltför stora underskott, men inte jättestora, alltså tänk er 2–6 procent eller något sådant, får betala och att de länder som har bättre ordning därmed slipper betala. Invändningen skulle vara att välskötta länder annars fick betala för illa skötta länder. Medeldåliga länder som inte uppfyller stabilitets- och tillväxtpaktens krav skulle få bidra. Det skulle vara logiskt och ge incitament att tillhöra de välskötta länderna.

Det här kommer naturligtvis att diskuteras nu, men inte avgöras. Det är ett relativt avancerat arbete att sätta upp en sådan här institution. Bara legalt och vad det nu är tar det flera år. En del handlar om att man förmodligen måste fundera igenom detta noggrant. En del handlar om att man måste hjälpa Grekland på kort sikt. Där har olika lösningar diskuterats. Nu har jag noterat att man har börjat peka på de typer av bilaterala lån som Sverige och Norden har gett till Lettland och Island som tänkbara konstruktioner. Då gör man så att säga i realiteten ett IMF-lån, men det är länderna som står för det.

Grekland har inte begärt någon sådan hjälp ännu. Det är därför lika bra att man jobbar med konstruktionen, och sedan får man återkomma om det behövs. I bästa fall är det så att grekerna nu tack vare sina egna program börjar återställa trovärdigheten.

Jacob Johnsons fråga om Grekland och euron föranleder att jag tänkte visa två grafer som jag har gjort här på morgonen. Jag har faktiskt inte gjort dem till nämnden utan till Jyrki Katainen, min finska kollega. Finnarna är ju lite bekymrade över att det här med euron och svenska kronan har varit ett stort bekymmer för dem.

Graferna visar industriproduktionen i Sverige, Finland och Danmark. Jag kan skicka över dem till er sedan.

Det som är intressant att notera är att den lilla tjocka linjen är Sverige. Den grå linjen bredvid är Finland. Som ni ser kan man enskilda månader se att det finns avvikelser, men i den nuvarande återhämtningen är det faktiskt så att kurvorna i princip går helt ihop. Det går inte att särskilja Sverige och Finland i förändringen i industriproduktionstakt. Danmark halkar efter lite grann. Det kan möjligtvis bero på enskilda data så att det kommer lite senare.

Samma sak är det när man tittar på arbetslösheten. Danskarna har rätt stora bekymmer; Sverige och Finland ser ut som siamesiska tvillingar.

Detta är inte ologiskt. På den tiden jag var på Riksbanken höll vi på att titta på vad tillfälliga växelkurseffekter hade för betydelse för priserna. Då lärde vi oss att tillfälliga fluktuationer i ett land med trovärdighet har en väldigt liten effekt på priserna. Man tar ut det på vinsterna. Samma gäller med industriproduktion. Vad händer? Ska man köpa ett telekomsystem tänker man inte: Ska jag välja Siemens eller Ericsson –

2009/10:27

12 mars

här har jag tre månader av billig växelkurs, och sedan ska jag ha det här systemet i 20 år och betala service för det, utan det slår igenom på Ericssons vinst. De tjänar lite mer pengar under krisen, men effekten på vad man faktiskt säljer när det är en kortsiktig fluktuation blir förmodligen rätt liten. Detta skulle stödja vad vi såg efter IT-bubblan, det vill säga att Sverige och Finland kom ur den i det närmaste identiskt.

Jag tycker att man ska vara lite försiktig med slutsatsen att det här är en fråga om att Grekland är med i eurosamarbetet >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Det är min högst personliga, svenska slutsats att det inte är växelkursregimen och kortsiktiga fluktuationer på tre-sex månaders basis som bygger välstånd, utan det är andra faktorer. Ett välskött land med stabilitet som Sverige och Finland kan ha den ena eller den andra regimen. Grekland är ett särskilt dåligt fall >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det är rederier och turism. Rederier är i grund och botten bland det mest lätttrörliga som finns, eftersom man kan flagga in och flagga ut. De har alltså en väldigt svag ekonomi.

Monica Green har helt rätt i att det nog förmodligen blir huvudämnet i den här lite lösliga formen. Det är för tidigt för att inta nationella positioner. Vi är väldigt tidigt i en fas att börja definiera hur vi ska se på ett EMF >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Jag tycker att det är alldeles självklart att om vi ska vara med någonstans så ska vi också ha inflytande över det.

Anf. 25 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Jag har två följdfrågor >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Det är den positionen Anders Borg kommer att inta på frukostmötet, om jag förstår det rätt. I den inledande diskussionen upplever jag att finansministern pratar mer mot än för. Sedan kan det vara olika nyanser, om det ska gälla hela eurogruppen eller om det ska gälla hela EU-gruppen.

Den andra frågan är om eurosamarbetet och Grekland. Vi kan vara överens om att det är mycket problem med att Grekland kom med, men man måste väl ändå komma till slutsatsen att medlemskapet i EMU inte hjälper Grekland till att få en bättre ekonomi utan tvärtom kan begränsa uppgången? Så långt kan väl ändå finansministern sträcka sig.

Anf. 26 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag får beklaga, men jag tror att det delvis beror på att diskussionen är så mycket i sin linda.

Vad jag sade och vad jag har argumenterat för i de här sammanhangen har tidigare varit att det borde vara en IMF-inblandning >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Då har ett antal länder sagt att man inte vill ha IMF och i stället börjat föra en diskussion om EMF. Det tycker jag är en rimlig position för eurogruppländer att ta.

Det är en helt orimlig position som några har intagit. Jürgen Stark har till exempel intagit positionen att vi inte ska hjälpa dem, de ska inte gå till IMF och vi ska inte ha något EMF. Då har man enligt min uppfattning stängt alla tre dörrarna och hamnat i ett tomt rum. Det måste finnas

någon typ av solidaritet, någon typ av struktur för att hantera länder i den här situationen.

>>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<< Givet att vi ändå har "shippat" in så pass mycket pengar i IMF kunde man tycka att det var logiskt. De har 60 års erfarenhet av att göra detta, och då kan man möjligtvis tycka att de kunde få göra det.

I realiteten är det så, apropå Monica Greens fråga, att ska det här skötas på riktigt så måste fonden in i det >>> *Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen* <<< Man kan kalla det för något annat, men i realiteten måste man ha en övervakning, en uppföljning, en utvärdering och en teknisk hjälp som bygger på fonden. Sedan kan man sätta en stor europeisk hatt på detta.

Jag tycker att det är logiskt att euroländerna går i den här riktningen. Exakt hur man ska utforma det är en fråga som de måste diskutera.

Så frågan om euron hjälper Grekland – jag tycker nog att man ska konstatera att euron i första hand är en politisk fråga. Ett välskött land klarar sig med eller utan euron. Ett illa skött land klarar sig inte speciellt bra i endera situationen.

Jag tror på euron. Jag tror att det är bra politiskt. Jag tror att det har vissa långsiktiga fördelar handelsmässigt, men att det ena eller det andra skulle ha en avgörande betydelse för Grekland i den här sitsen tycker jag belyses av Sverige och Finland, alltså att det inte spelar en så väldigt stor roll. Är man snarlika länder får man en snarlik utveckling med eller utan euron.

Anf. 27 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag vill gärna att finansministern skickar över sina grafer, för det är svårt för stenograferna att förklara.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna.

Vi går vidare till punkt 6, och jag tänkte att vi delar upp det på 6.1, 6.2 och 6.3, så att vi följer dagordningen. Vi börjar alltså med Europa 2020, rådets slutsatser.

Här har vi behov av att få den svenska ståndpunkten lite utvecklad.

Anf. 28 Finansminister ANDERS BORG (m):

Det här är en väldigt viktig diskussion. Den avgörs och blir alldeles mest tydlig på Europeiska rådet. Ekofinrådet är den konstellation som har ansvar att dra slutsatser inför Europeiska rådets möte den 25–26 mars.

De grundläggande prioriteringarna, det vill säga att vi ska ha en kunskapsdriven, hållbar och inkluderande tillväxt ligger väldigt väl i linje med hur vi svenskar ser på detta. Man understryker den inre marknadens betydelse, och man understryker också att det ska vara en hållbar tillväxt med kopplingar till sysselsättning.

Vi har naturligtvis också understrukit och tycker att det är bra att man understryker betydelsen av hållbara offentliga finanser. Det är viktigt med sysselsättningsmål. Vi kommer här att argumentera för att sysselsättningsmålet bör ha en tydlig jämställdhetsdimension och en tydlig dimension av socialt inkluderande. Det är helt enkelt så att vill vi ha upp arbetskraften är det som varierar mellan länderna inte hur mycket män mellan 25 och 55 arbetar, utan det är hur snabbt vi integrerar människor

2009/10:27

12 mars

som kommer till oss, hur bra jämställdhet vi har och hur väl vi får äldre att stanna på arbetsmarknaden. Det är alltså en viktig dimension.

Jag tror också, och det kommer jag att understryka på mötet, att det finns en väldigt viktig dimension av detta när det gäller att diskutera reformstrategier. Ska man få en förståelse för besvärliga strukturreformer är det viktigt att man också har en social dimension i detta.

Det finns en skrivning i EFK-underlaget för detta att man ska verka för och överväga hur man ska kunna få en bra princip och utformning, principal and correct design, alltså principiell och riktig utformning av ett socialt inkluderingsmål, och det är väl bra. Det har varit en svensk position att driva detta, och det kommer att vara en svensk position att driva detta.

Anf. 29 MONICA GREEN (s):

Först en rent språklig fråga. Varför använder sig Anders Borg av orden ”inkluderande tillväxt”? Jag har sett det på två ställen. Egentligen kallas det för ”tillväxt för alla”. Det visar ju mer tydligt att vi tar med alla, att vi ser till att målet är full sysselsättning, att vi har en ekonomisk-social tillväxt så att vi tryggar hur människor bor och så vidare. Jag vet inte om det är någon politisk nedvärdering av ordet när man har översatt det eller hur det kommer sig att Anders Borg använder sig av uttrycket ”inkluderande tillväxt” i stället för ”tillväxt för alla”.

Redan nu kan jag säga att vi kommer att ha en avvikande mening eftersom vi på tisdag kommer att avge en reservation. Vi ser det som märkligt att till exempel frihandel inte har något stort avsnitt. Vi tycker också att jämställdheten ska ”mainstreamas”, och vi tycker att det är märkligt att kvinnorna ses som reservarbetskraft.

Det är också märkligt att man försöker sälja in sänkt skatt som om det skulle ge fler jobb till kvinnor när det i själva verket är precis tvärt om. Det är i länder med stor gemensam sektor, där vi har relativt hög skatt, som kvinnorna har en hög sysselsättningsgrad. För oss är det full sysselsättning som gäller. Allt annat är delmål.

Självfallet ska alla räknas in i sysselsättningsgraden. Det får inte vara som förra gången att man räknar kvinnorna för sig eller försöker dölja dem genom att inte räkna hela befolkningen. Det måste gälla alla.

Anf. 30 JACOB JOHNSON (v):

Sakläget är kanske lite oklart. I underlaget står det att regeringen välkomnar initiativet, att utkastet till slutsatser fortfarande är under behandling och att regeringen återkommer med sin ståndpunkt. Vi har fått höra lite grann från finansministern. Det står också att regeringen stöder utkastet till slutsatser som föreligger inför Coreperbehandlingen den 11 mars. Det pågår dessutom en beredning i finansutskottet.

Jag får referera till den reservation som Vänsterpartiet kommer att avge i finansutskottet. Vi tycker bland annat att det här går lite för snabbt, att de viktiga besluten ska tas på Europeiska rådet redan i mars, om jag fattar det rätt, för slutgiltigt fastställande också av nationella mål i juni. Vi tycker att den offentliga sektorns betydelse saknas i den här strategin, inte minst satsningen på välfärd i det här krisläget. Vi vill också ha ett mer ambitiöst sysselsättningsmål än de här 75 procenten. Vi tycker att vi kan gå till 80 procent fram till målåret.

Anf. 31 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Vi har fått utkastet till rådets slutsatser. Det var den absolut lättaste engelska som jag har läst i EU-sammanhang. Det är många vackra ord, men ändå väldigt oklart vad rådet tycker.

Regeringen skulle återkomma och kommentera hur man såg på det här. Första frågan är om man anser att jämställdhetsaspekten har kommit med i utkastet. Mitt svar är att jag nog inte tycker det. Även om jag vet att regeringen tidigare har lämnat in en särskild skrivelse om att jämställdheten bör prioriteras upp kan man inte avläsa det särskilt väl i detta dokument.

Jag vet inte om finansministern delar den uppfattningen eller inte.

Vi kommer att ha en avvikande mening, som vi har haft tidigare, när det gäller att man inte har förstått vad Green New Deal innebär, alltså en grön omställning av samhället. Det måste finnas klara och tydliga klimatmål. Vi tycker att de ska vara högre än de som EU har slagit fast hittills, även om EU nu har öppnat för en översyn och att man kanske ska gå upp till 30 procent oavsett om det blir ett internationellt avtal eller inte. Det måste finnas mer jobbskapande åtgärder och de måste också knytas till den offentliga sektorn.

Vi tycker att det fattas en del när det gäller det sociala området som man bör lyfta fram. Det är helt avgörande för att man ska klara detta, framför allt för att man ska få stöd för en sådan omfattande strategi som föreslås. Därför har vi en avvikande mening, men jag är nyfiken på vad finansministern tycker.

Anf. 32 VICE ORDFÖRANDEN:

Den avvikande meningen är noterad.

Anf. 33 JOHAN LINANDER (c):

Fru ordförande! Jag tycker att det här börjar se bra ut. Samtidigt måste man fortfarande lyfta fram, tycker jag, att det andas för mycket krisstrategi. Även om det är kris nu i Europa tittar man fram till 2020 och förhoppningsvis ska inte hela årtiondet domineras av en kris som vi ska ta oss ur. Jag tycker att man måste se bakom krisen på ett bättre sätt än man har gjort tidigare.

Smart tillväxtplan, grön tillväxt och inkluderande tillväxt, eller tillväxt för alla som det står på andra ställen i dokumentet, är mycket positiva ingångar. Samtidigt får vi lära oss av problemen med Lissabonstrategin. Det hjälper inte att bara sätta ihop en bra strategi, den ska genomföras också. Även om det i förslaget finns bra mål, strävanden och därtill en uppföljning är frågan: Hur ska vi komma dit? Vad gör vi om strategin inte följs? Det får inte bara bli en ny Lissabonstrategi som är vacker på papperet men sedan inte når fram.

Anf. 34 Finansminister ANDERS BORG (m):

Fru ordförande! Jag ska vandra lite mellan frågorna för att försöka få ett någorlunda rimligt flöde i kommentarerna. Jag säger det därför att jag börjar med Jacob Johnsons fråga om tidsperspektivet på besluten.

Nu ska det ske en första rätt löslig principiell diskussion dels i Ekofin, dels vidare i Europeiska rådet. Sedan ska kommissionen återkomma med förslag. Det förslaget måste sedan beredas i en bredare me-

ning och därefter återkomma för beslut. Jag har nämligen gjort samma reflexion som Jacob Johnson, att det här känns lite fluffigt och inte så väldigt konkret. Det beror på att man ska återkomma om detta med en mer tillämpbar strategi.

Monica Green reste frågan vad man ska använda för ord. Jag använder orden "social inclusion" därför att det är ett social inclusion target som Sverige har haft tidigare och nu argumenterar för att det bör finnas en sådan dimension. Om man sedan vill kalla det för alla i arbete eller någonting sådant kan jag säga att jag inte har någon invändning mot hur man formulerar det. Det centrala är att det i detta måste finnas en social dimension.

Detta kommer Monica Green och jag aldrig att bli överens om. Vi företräder olika partier och har olika ideologier. I riksdagsvalen brukar vi avgöra vem som vinner. Så ska det vara.

Det är samma sak när det gäller Ulf Holms och Jacob Johnsons frågeställningar. Jag kan bara redogöra för den nuvarande majoritetens, det vill säga regeringens uppfattning. Den är att när vi har utformat vår tillväxtstrategi har den sociala dimensionen varit väldigt central, alltså att minska tröskeleffekter och marginaleffekter framför allt för låg- och medelinkomsttagare. Det är avgörande för att få upp arbetskraftsdeltagandet och det är avgörande för social inkludering. Där har vi olika uppfattning. Det är så att säga en ideologisk skiljelinje.

Vi menar att när det gäller jämställdhetsdimensionen i en sådan strategi är det centralt att också diskutera skatter. Det kan vi vara oense om, men jag är inte säker på att vi borde vara det. Den allra mest centrala skatteförändringen som borde göras i ett europeiskt perspektiv är att avskaffa sambeskattningen. Vi har ett antal länder i Europa som sambeskattar män och kvinnor. Det leder till att man lägger den andra inkomsten i hushållet ovanpå den första. Om man, som i Tysklands fall, sedan också lägger på arbetsgivaravgiften får man en extrem skattebelastning på kvinnligt arbetskraftsdeltagande. OECD-studier tyder på att det ger nästan dubbelt så stor effekt att förändra marginaleffekter på kvinnors arbete som på mäns.

Samma sak gäller när vi har diskuterat varför Sverige har haft så högt deltagande. En del av detta har varit att man måste se till den samlade inkomsten av arbete. En annan del är naturligtvis kostnaderna för arbete. I Sverige har vi haft en väl utbyggd och kostnadsfri barnomsorg. Det är klart att det har bidragit till att fler kvinnor har arbetat. Jag har haft upprepade diskussioner med mina holländska, tyska och brittiska kolleger om detta.

Monica Green och jag kan naturligtvis vara oense om skatt i största allmänhet. Det tror jag att vi kommer att vara tills allting fryser, så att säga. Men i den här dimensionen, när det gäller en tillväxtstrategi för Europa, tycker jag faktiskt att det finns en del ganska traditionella svenska ståndpunkter där skatten är viktig, till exempel när det gäller sambeskattningen. Tyskland, Italien och ett antal andra länder som har sambeskattning skulle vinna väldigt mycket på en förändring. OECD har till exempel konstaterat att om man skulle likställa beskattningen, som skulle innebära sänkt skatt för kvinnor, skulle man i princip sluta gapet till USA i arbetskraftsdeltagande. Det är en rätt stor dimension i detta.

Där kommer också Ulf Holms frågeställning in. Är jämställdhetsdimensionen tillfyllest med detta? Nej, så är det naturligtvis inte. Detta är en av de saker som jag tycker är väldigt central och som jag kommer att driva och som jag vet att även Fredrik Reinfeldt har för avsikt att driva på Europeiska rådet. Jag repeterar så att säga för mina inlägg här.

Jämställdheten är en extremt viktig tillväxtdimension för Europa. Man kan kalla det för arbetskraftsreserv om man vill, men vi ska också komma ihåg att det är en jättestor produktionsresurs vi förlorar i bristande jämställdhet, och de samhällsekonomiska kostnaderna för detta är stora.

Johan Linander frågar om Krisstrategi 2020. Låt oss komma ihåg att det här är en kris på en kris. Den långa krisen är att Europa i praktiken inte har haft någon produktivitetstillväxt. Sverige har haft det, USA har haft det och England har haft det. Core Europe har egentligen inte haft det. Lissabonstrategin i all ära, men produktiviteten har ökat med i snitt 0,5–0,6 procent, medan den har ökat med 3 respektive 3 ½ procent i Sverige, England och USA. Det är en krisstrategi ovanpå en krisstrategi.

Jag tycker att vi ska stödja den här strategin. Jag tycker att det är bra att vi har den. Jag skulle kunna ta av mig politikerhatten och som ekonom ställa mig frågan om det här räcker för att Sverige ska komma i kapp USA vad gäller produktivitet. Nu stiger amerikansk produktivitet med 6 procent i årstakt. Europeisk produktivitet har väl inte än lyckats kravla sig över 1 procent. Det är bra att vi har den här strategin, men reformambitionerna måste bli väsentligt högre.

OECD gjorde konstaterandet att Sverige, Ungern och Tjeckien är de mest ambitiösa reformländerna under krisen. Det finns ett antal andra. Danmark ligger rätt nära också. Det är de vanliga, så att säga, de nordiska, välskötta länderna. Men det finns ett antal andra länder, inte minst de som har väldigt stora strukturella problem som de knappt har gjort någonting åt. Det är bra med den här strategin. Jag tycker att vi ska stödja den, men om jag tror att den skulle sluta gapet till USA välståndsmässigt, nej. Som ekonom kan jag faktiskt inte säga att jag tror det.

Anf. 35 JACOB JOHNSON (v):

Finansministern sade att vid toppmötet i mars kommer regeringscheferna bara att diskutera det här och återkomma i juni. Men enligt kommissionens meddelande föreslås ju att Europeiska rådet vid sitt vårmöte ska fastställa de fem överordnade målen och uppmana medlemsstaterna att i dialog med kommissionen omvandla dessa EU-mål till nationella mål, med hänsyn till nationella förutsättningar, för beslut på Europeiska rådets möte i juni. Det är ett omtag. Beslutet om principfrågorna tar man redan nu, om jag har fattat det rätt.

Det är en invändning. Jag tycker att detta går för snabbt.

Anf. 36 MONICA GREEN (s):

Det är möjligt att vi ska vara oense tills det fryser, men Anders Borg måste ändå medge att det är i de länder där vi har en hög generell välfärd och en stark välfärdssektor – alltså kvalitet i förskolan, äldreomsorgen, skolan och så vidare, där vi faktiskt anställer många – som vi också har en hög sysselsättningsgrad för kvinnor. Det tror jag inte att Anders Borg

kan blunda för. Det kostar pengar. Pengar måste på något sätt in till statskassan och därför tar vi in skatt. Det vet också Anders Borg.

Vi har alltid sagt, tidigare i alla fall, att vi ska vara med i race to the top, inte i race to the bottom. Vi ska alltså inte öppna för låglönejobb i det här landet. Det är i låglöneländer som man har hög arbetslöshet, märkligt nog, men så är det. Ni har nu öppnat för de här låglönejobben, ni ger skatterabatt och bidrag till de högavlönade för att de plötsligt ska bli lagliga och anställa lågavlönade städerskor och ni ger vårdnadsbidrag till invandrarkvinnor för att faktiskt se till att de stannar hemma, och segregationen ökar. Det är ingen framkomlig väg. Då är man på väg på ett sluttande plan. Man är på väg in i race to the bottom i stället för i race to the top. Där trodde jag att Anders Borg var med i vårt tänk i Sverige, att vi har en generell välfärd som vi ska värna om och som vi vill att andra länder tar efter, inte att vi ska gå in på skattesänkarspåret.

Anf. 37 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Tack finansministern för dina svar, som jag tyckte var någorlunda hederliga! Du hade inte läst engelskan fel när det gällde jämställdheten i alla fall. Jag tyckte faktiskt att det saknades ganska mycket, och det tycker uppenbarligen regeringen också – och det är bra.

Finansministerns svar belyser ett stort problem, nämligen att man blandar ihop de nationella besluten med vad som ligger på EU-nivå. Skattefrågorna behandlas inte på EU-nivå. Barnomsorg är inte heller något som beslutas på EU-nivå. Det är möjligen så att finansministern tycker att de ska beslutas där, men så är det inte. Hur kan man ha en strategi som alla 27 länder ska stödja men där man också accepterar att länderna kan lösa problemen på olika sätt utifrån olika förutsättningar i länderna? Det är den öppna samordningsmetoden, som jag hoppas att alla partier i riksdagen stöder. Det måste ses som en fördel och inte ett problem. Hur strategin ska hanteras bör studeras noggrannare. Man pratar om mer kontroll och översyn. Jag är inte helt övertygad om att det räcker.

Finansministern besvarade inte frågan om grön omställning. Har det fått något genomslag? Man kan beteckna det som att finansministern stöder Miljöpartiets förslag men att regeringen inte gör det och att han därför inte kan säga någonting, eller så är man nöjd som det är. Det är också ett svar.

Det pratas mycket om sysselsättning. Jag glömde tidigare att ta upp att man även måste titta på arbetslivet i stort. Vad är det för arbete som skapas? Hur ser arbetsmiljöfrågorna ut? Det är faktiskt frågor som i stor utsträckning behandlas på EU-nivå, och det är därför vettigt att noggrannare lyfta fram dem i strategin.

Anf. 38 Finansminister ANDERS BORG (m):

Monica Green reser grundläggande frågor. Vi kanske inte ska ha en generaldebatt om dem. Det är alldeles självklart för mig att det inte är ett bekymmer med en väl fungerande förskola och skola. Jag har en hustru som arbetar som lärare. Det är alldeles självklart att vi alla här inne tycker att det är bra att det finns lärare, poliser, sjuksköterskor, läkare och övriga som har anställts i välfärdssektorn.

Däremot delar jag inte Monica Greens bedömning att det inte spelar någon roll vilka skatter som tas ut. Man måste ta ut skatter, men det finns

väldiga skillnader mellan skatter. Om man väljer att lägga skatterna på att ta bort jobbskatteavdrag, höja arbetsgivaravgiften för unga eller ta bort RUT- och ROT-avdrag blir det stora effekter på sysselsättningen. Det är känsliga skattesatser som har starka negativa effekter på arbetsmarknaden. Man kan lika gärna välja att höja momsen eller CO₂-skatten. Det skulle naturligtvis få mycket mindre negativa skatteeffekter på samhällsekonomin. Vad man väljer att ha för skatter är nästan lika avgörande som vilket skattetryck man har.

Sverige har traditionellt haft bra skattebaser, till exempel momsen, men en för hög inkomstskatt. Men detta är en mer generell politisk debatt. Jag svarar på vad Monica Green sade, men jag vill inte gärna förlänga debatten.

Sedan vänder jag mig till Ulf Holm. I England brukar man tilltala varandra i parlamentet som Right Honourable Member of Parliament. Det tenderar vara min uppfattning om Ulf Holm; han är inte bara någorlunda hederlig utan en i grund och botten hederlig person med i grund och botten hederliga argument. Då kanske jag ska justera det till Reasonable Honourable!

Jag håller helt med Ulf Holm om instrumenten. Avgörande instrument i tillväxtstrategin är kvaliteten på utbildning, skola, infrastruktur, satsningar på forskning, utformning av socialförsäkringar, pensionssystem, skattesystemets roll, innovationspolitik. Allt sådant är i allt väsentligt nationella instrument. Det finns gemensamma. Momssatserna är till exempel underställda en gemensam lagstiftning. Vi har vissa kompletterande inslag på forskningssidan. I allt väsentligt ligger alla instrument som avgör tillväxttakten på nationell nivå. Ulf Holm och jag är överens om att de bör förbli på den nivån. Det beror på att man kan ha olika sammansättningar i tillväxtstrategier beroende på de politiska uppfattningarna.

Grön omställning är en viktig del av den principiella diskussionen om mål. Det är något som vi har prioriterat. Vi återkommer till det när vi ska diskutera klimatfinansiering. Sverige leder till exempel Joint Working Group om klimatfinansiering, där vi har tagit över det danska ledarskapet. Det kommer att vara ett centralt tema på vårtoppmötet. Jag kan också säga att skälet till att det finns med i Ekofindiskussionen är att Sverige har insisterat på att klimatfinansieringen ska komma upp igen, även om man kan tycka att underlaget innebär att vi upprepar vad vi tidigare har sagt. Men det är viktigt i sig att Ekofin varje gång understryker klimatets betydelse.

Jag har ingen avvikande uppfattning om vad Ulf Holm säger om typen av jobb. Det är viktigt att vi har en bra arbetsmiljö och i huvudsak så väl kvalificerade och väl betalda jobb med så goda arbetsförhållanden som möjligt. Det har jag absolut ingen invändning mot.

Anf. 39 VICE ORDFÖRANDEN:

Debatten kommer att fortsätta i riksdagens kammare.

Anf. 40 CHRISTINA AXELSSON (s):

Jag tycker att ministern drar stora växlar vad gäller en inkluderande tillväxt eller tillväxt för alla. Det står i departementets pm med den kommenterade dagordningen att ”kommissionens meddelande om

Europa 2020 har tre övergripande prioriteringar”. När man läser kommissionens papper står det inte inkluderande tillväxt utan där står det tillväxt för alla. Jag tycker att det är konstigt att man inte säger så som det heter i det papper man refererar till utan att man lägger på andra värderingar i någon annans papper.

Anf. 41 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag ska försöka göra en lite bredare reflexion.

Vi har tidigare haft en dimension som har gått lite till höger på nord-syd-skalan när det gäller de sociala inkluderande målen – eller om man vill kalla dem något annat. Den har tyvärr lite förbytts i de diskussioner som har varit inför det här rådsmötet. Nu har det mer varit att det har blivit en dimension mellan nettobidragsgivare och bidragstagande länder. Länder som traditionellt har stött den svenska positionen, till exempel Storbritannien och Danmark, har glidit mot att man mer vill renodla målen. Det beror på att de länder som starkt argumenterar för dem är Polen och öst- och centraleuropeiska länder. Det handlar då inte om social cohesion inom landet utan om social cohesion inom hela EU, vilket inte riktigt är exakt samma sak.

Jag tycker att det är viktigt att man har ett social cohesion-mål. Jag kommer att argumentera för det på rådet, och det är inte utifrån att vi ska ha ökad omfördelning eller ökade utjämningsbidrag inom EU utan snarare därför att det är en del av en tillväxtstrategi att sysselsättning hänger ihop med fördelning.

Sedan var det frågan om de exakta orden. Jag beklagar om Christina Axelsson uppfattar det som att det låg någon politisk dimension i vilket ord man använder. Vi brukar kalla det social inclusion i rådsdiskussionerna. Nu var det någon annan formulering, och den kan man väl också använda.

Anf. 42 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende med avvikande meningar från s, v och mp.

Vi går över till punkt 6.2, Exitstrategier. Rådets slutsatser ska här antas.

Anf. 43 Finansminister ANDERS BORG (m):

Det här blir en i allt väsentligt icke-diskussion. Det råder ingen oenighet på de här punkterna. Det vi nu har att hantera är svårare, nämligen praktisk exit från medlemsländerna. Det finns en rapport från EFK om de finansiella exitstrategierna. Vi kommer att argumentera för att man så småningom bör komma ur dem. Jag tror att ni också har fått en rapport om de finanspolitiska exitstrategierna. Jag tänkte inte säga mer. Jag tror inte att det blir en central rådsdiskussion här.

Anf. 44 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag sammanfattar med att det finns stöd för regeringens ståndpunkt även i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 6.3, Klimatfinansiering.

Anf. 45 Finansminister ANDERS BORG (m):

Sverige har argumenterat för att även klimatfinansieringen bör finnas med i underlaget från Ekofin. De av er som har gott minne – och det antar jag att ni alla har – kommer att se att de flesta slutsatserna har varit uppe i Ekofin tidigare. Det är ändå viktigt att de är med.

Jag kan nämna att Fredrik Bystedt har övertagit ordförandeskapet för den Joint Working Group mellan KEP och EFK som tidigare Per Callesen ledde. Det är naturligtvis glädjande.

Det kan bli en diskussion på den här punkten. Helst av allt skulle vi vilja slippa det >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi kommer starkt att motsätta oss en sådan >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Jag vill inte provocera fram en diskussion eftersom slutsatserna är bra. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Anf. 46 HOLGER GUSTAFSSON (kd):

Ordförande! Kommer pengarna att tas regelrätt ur budgeten eller kommer de att fördelas på annat sätt på medlemsstaterna?

Anf. 47 ULF HOLM (mp):

Fru ordförande! Tack, finansministern! Det är riktigt att vi kommer ihåg underlaget. Jag delar uppfattningen och tycker att det är bra att finansministern diskuterar frågorna. Klimatfrågorna är i mycket hög grad en finanspolitisk fråga. Det är synd om finansministern önskar att ingen ska begära ordet i frågan. Då faller syftet lite grann. Det är bra att den diskuteras >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<

Vi från Miljöpartiet tycker att man egentligen borde gå lite längre i att skärpa kraven och ta steget framåt. Finansieringen måste bli högre, och det måste slås fast tydligt att den inte ska tas från den ordinarie biståndsbudgeten. Det är kanske mer en inrikespolitisk fråga. Det här är viktiga frågor.

Vi har en avvikande mening där.

Anf. 48 VICE ORDFÖRANDEN:

Den är noterad.

Anf. 49 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag har inte någon avvikande mening från huvuddragen i det Ulf Holm säger.

Om vi har en situation där det finns enighet i dessa punkter och det inte blir diskussioner skulle det bli det bästa utfallet för min del. >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<< Då kanske man får överväga att föreslå ett antal skärpningar som gör att kompromissen som helhet står kvar där den är.

Givet att det här är känsligt och besvärligt är det ibland bättre att även om frågan är viktig inte få en diskussion.

Jag har stor respekt för att Ulf Holm vill gå ännu längre. Det fanns väl ingen poäng med Ulf Holm och Miljöpartiet om man inte tyckte det. Det har jag respekt för.

Svaret på Holger Gustafssons fråga är både och. En del av detta ligger i de nationella budgetarna. För svensk del har vi gjort så pass stora avsättningar att vi inte behöver göra ytterligare avsättningar.

Oavsett hur vi ser på det här politiskt i Sverige kommer vi före 2020 att göra ytterligare insatser internationellt för att underlätta klimatomställningen, även om vi redan i dag uppfyller kraven. Det är en grundläggande svensk utgångspunkt. Det är ur svenskt budgetperspektiv inte ett bekymmer.

En del av medlen kommer från den gemensamma budgeten, och det kommer säkert att bli en fortsatt diskussion om det fortsatta EU-budgetarbetet.

Anf. 50 JACOB JOHNSON (v):

Vänsterpartiet anser också att i den svenska positionen borde ingå att finansiering ej ska komma från ordinarie biståndsbudget. Det tycker jag inte tydligt framgår. Jag anmäler avvikande mening.

Anf. 51 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende med avvikande meningar från v och mp.

Då kommer vi till punkt 7, Riktlinjer för 2011 års budget.

Anf. 52 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag tror inte heller att det här blir en så speciellt avgörande punkt. Det finns ett utkast på prioriteringar som vi vill se i kommissionens förslag. Vi ska respektera finansiella ramar för 2007–2013. Vi ska budgetera med marginaler. Vi ska förbättra prognoserna för jordbruksutgifter. Vi ska vara återhållsamma med unionens medel. Allt detta finns det stor enighet om, och i praktiken tror jag inte vi får någon diskussion på den punkten heller. Regeringens uppfattning är att Sverige ställer sig bakom slutsatserna.

Anf. 53 ULF HOLM (mp):

Tidigare diskuterades revisionsberättelsen för tidigare år. Då pratades det mycket om att hålla ett bättre öga på budgetrestriktiviteten och hur medlen används.

Jag tycker inte att det syns särskilt tydligt i riktlinjerna för budgeten framöver att man ska lägga ett ansvar på att försöka förhindra bedrägeri och oegentligheter; det tror jag är EU-språket för detta. Det betyder inte att det bör stå något om fusk, men det betyder att man inte kan spåra pengarna. Det borde tas med i programmet för budgeten.

Anf. 54 VICE ORDFÖRANDEN:

Betyder det en avvikande mening eller bara ett medskick?

Anf. 55 ULF HOLM (mp):

Medskick.

Anf. 56 MONICA GREEN (s):

Jag vill från socialdemokratisk sida trycka på vikten av en restriktiv budget och att vi håller fast vid den noggrant, med kostnadseffektivitet, och att vi ser till att varenda krona används på rätt sätt.

2009/10:27

12 mars

Anf. 57 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag har ingen avvikande mening.

Anf. 58 VICE ORDFÖRANDEN:

Då finner jag sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Finns det några övriga frågor?

Anf. 59 Finansminister ANDERS BORG (m):

Jag borde ha nämnt detta inledningsvis, men jag gör det nu i stället. Jag har en ny statssekreterare, Hans Lindberg, som ersätter Ingemar Hansson, som har ansvar för skattefrågor. Han kommer att återkomma till nämnden i olika sammanhang eftersom skattefrågorna är viktiga här. Hans Lindberg har en bakgrund som generaldirektör för ESV, och dessförinnan har han varit på bland annat Konjunkturinstitutet och Sveriges riksbank.

Anf. 60 VICE ORDFÖRANDEN:

Då vet vi det. Vi tackar så mycket för i dag och önskar trevlig helg.

Anf. 61 Finansminister ANDERS BORG (m):

Vi tackar och önskar nämnden en trevlig helg.

2 § Miljö

Statssekreterare Elisabet Falemo

Återrapport från möte i Europeiska unionens råd för miljö den 22 december 2009

Återrapport från informellt ministermöte den 15–17 januari 2010

Information och samråd inför möte i Europeiska unionens råd för miljö den 15 mars 2010

Anf. 62 VICE ORDFÖRANDEN:

Då hälsar vi statssekreterare Elisabet Falemo med medarbetare välkommen hit. Vi har först två återrapporter – en från rådsmötet den 22 december och en från ett informellt ministermöte den 15–17 januari. De har blivit utdelade i pappersform och redovisade. Finns det något som statssekreteraren vill tillägga?

Anf. 63 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Jag ber att få ge en kort redogörelse för de senaste två miljörådsmötena, det formella som hölls den 22 december och det informella som hölls i Sevilla den 15–17 januari. Klimatfrågan behandlades vid båda tillfällena. Frågan återkommer också på rådsdagordningen, så vi kommer att precisera detta lite senare.

I december var klimatfrågan föremål för en lunchdiskussion. Det var en mycket engagerad och öppen debatt om utfallet av Köpenhamns-mötet. Ministrarna är eniga om att EU ska fortsätta att aktivt arbeta för ett ambitiöst klimatavtal och inte låta sig nedslås av resultatet, även om det fanns delade meningar om hur det skulle bedömas. En del var positiva, andra var mer nedslagna.

Det visades också en hel del uppskattning för det svenska ordförandeskapets insatser, och även Danmark fick erkännande.

På mötet den 22 december antogs rådsslutsatser om biologisk mångfald, som vi också återkommer till. Det var rådsslutsatser om regionala hav, alltså marina frågor med fokus på Östersjön. Jag vill peka på några förändringar i förhållande till Coreper som vi från svensk sida är väldigt glada för, bland annat att Östersjön snabbt ska utses till pilotprojekt enligt det marina direktivet, vilket har varit en viktig fråga för oss, och att kommissionen ska ta fram förslag om lagstiftning för att ta bort fosfater ur tvätt- och rengöringsmedel, med hushållstvättmedel som första steg. Det finns också en punkt i rådsslutsatserna om farliga ämnen och kemiska stridsmedel.

Sedan var det rådsslutsatser om kombinationseffekter av kemikalier, som antogs utan längre diskussion. Man var väldigt enig om att man ska arbeta med det. Det hölls också en riktlinjedebatt om biocidförordningen. Även det var en positiv och konstruktiv diskussion.

Det informella ministermötet i Sevilla kopplades direkt på energiministrarnas möte, och man hade vissa gemensamma aktiviteter i övergången. Det var Spaniens statssekreterare Teresa Ribera Rodríguez som ledde det, och Andreas Carlgren ledde den svenska delegationen. Det hölls tre arbets-sessioner, som behandlade uppföljning av Köpenhamns-konferensen, internationell miljöförvaltning och tekniksamarbete.

Anf. 64 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Tack, statssekreteraren, för föredragningen! Jag har en fråga angående vilken Sveriges position har varit vid de olika ministerrådsmötena när det gäller EU:s ambition att minska sina klimatutsläpp. Som jag har uppfattat det är Sveriges position i allra högsta grad oklar.

Det har också varit olika besked här i EU-nämnden om vad det egentligen är som den svenska regeringen har föreslagit. Ibland har man hört att Sverige har drivit att det ska vara 30 procents minskning från EU:s sida. Vid andra tillfällen har man sagt att det är bra att det finns en 20-procentsgräns med en ambition att höja till 30 procent för att ha kvar en morot för att driva på andra länder. Då är det ju snarare 20-procentsgränsen som man driver.

Även i rapporterna här är det otydligt. Man säger: Om bara en siffra ska anges föredras 30 procent. Det är oklart för mig vad det betyder.

Min raka fråga är: Har Sverige på mötena aktivt drivit på för att EU ska gå upp till 30 procent, eller har man inte gjort det?

Anf. 65 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Just de möten som jag nu har återrapporterat från har ju hållits efter Köpenhamnsmötet. Då har det inte varit aktuellt att alls diskutera någon förändrad position, för mötet i Köpenhamn har redan varit. I det här läget måste man i stället diskutera arbetet framåt och göra analysen utifrån den situation som råder efter Köpenhamnsmötet. Det har inte funnits anledning att utforma en formell svensk position som förändras inför de här mötena.

Anf. 66 PER BOLUND (mp):

Vi kan ha olika uppfattningar om det. Det måste ju ha funnits en europeisk diskussion. Nu senast var det den nye klimatkommissionären, Connie Hedegaard, som gick ut och föreslog att EU skulle gå upp till 30 procent, så den diskussionen har uppenbarligen funnits. Det är tråkigt att Sverige inte har tagit på sig någon roll och varit pådrivande i den diskussionen.

Sedan är det uppenbart att svaret inte gäller för det möte som var den 22 december, då det ju fortfarande var mycket som var aktuellt och hett i diskussionen.

Oavsett resultatet av Köpenhamnstoppmötet fortsätter klimatarbetet på internationell nivå. Därför är EU:s position i högsta grad viktig, och det är viktigt att man så fort som möjligt tar nya steg, så att vi ska få en positiv utveckling inför nästa toppmöte i Mexiko.

Anf. 67 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Jag vill förtydliga och säga att Sverige absolut inte har intagit någon passiv position, utan vi har tvärtom deltagit mycket konstruktivt i det här. Vi återkommer till det när det gäller rådsslutsatserna om klimat, för då tittar man på arbetet framåt. De informella diskussionerna är naturligtvis ett resultat av att det finns många länder som är angelägna om att vi går vidare och har en fortsatt hög ambition. Sverige är naturligtvis ett av de länder som deltar aktivt i den diskussionen. Vi intar inte någon passiv

eller bakåtsträvande position. Tvärtom kan jag försäkra Per Bolund att vår miljöminister är mycket aktiv i de sammanhangen.

Anf. 68 BENGT-ANDERS JOHANSSON (m):

Fru ordförande! Mot bakgrund av de inhemska propåerna om att driva den här frågan tycker jag att det ändå kan tjäna sitt syfte att informera om att jag var i FN i New York för inte så länge sedan. Jag träffade representanter där som hade bra insyn både i FN och i det amerikanska samhället. Där var man oerhört imponerad av att Sverige som litet land inom EU hade lyckats få ihop en gemensam position för hela EU. Det imponerade och gav respekt i omvärlden. Jag tycker att detta förtjänar att lyftas fram.

Sedan kan jag dela Per Bolunds uppfattning att man i det fortsatta arbetet naturligtvis ska hålla fram positionerna. Men var sak har sin tid, och det gäller att göra det vid rätt tillfälle. Annars blir det bara fel.

Anf. 69 VICE ORDFÖRANDEN:

Då lägger vi återrapporterna till handlingarna och går över till den preliminära dagordningen för mötet den 15 mars 2010.

Jag vill säga att vi saknar miljöministern. Vi tycker att det var länge sedan han var här. Vi hoppas att han har tid att ägna sig åt EU-nämnden vid nästa sammanträde.

Den 11 mars har det varit information i miljö- och jordbruksutskottet inför miljørådet. Om punkt 3, som vi börjar med, har utskottet haft överläggning den 28 januari, med avvikande mening från Miljöpartiet.

Anf. 70 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Det gäller alltså koldioxidkrav för lätta nyttfordon. Där kommer det att föras en policydebatt. Den förs inom ramen för de frågor som det spanska ordförandeskapet har presenterat. Sveriges budskap i denna debatt kommer att vara tydligt. Vi kommer att vara en motvikt till de medlemsländer som vill senarelägga införandet och urvattna kraven. Sverige stöder alltså kommissionens förslag till en EU-genomsnittlig kravnivå på 175 gram per kilometer och förslaget till nivå på sanktionsavgiften. Vi anser att dessa bör tillämpas från 2014 utan infasning. I framtiden bör dessutom kravnivån baseras på fordonets lastkapacitet i stället för vikten, som nu är föreslaget, så att tillverkarna också får incitament att reducera vikt.

Vidare stöder Sverige det långsiktiga målet om 135 gram per kilometer och att det ska ingå i frågan. Det kommer sannolikt att vara dimensionerande för hur tillverkarna lägger upp sitt utvecklingsarbete. Därtill driver Sverige på för att det ska finnas en viss bonus för lösningar som gynnar användning av biobränslen.

Anf. 71 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Vi hävdar fortfarande att ambitionsnivån i förslagen är för låg. Vi tycker att det är underligt att man ibland ställer lägre krav på lättare fordon än på bilparken när det gäller takten på effektivisering. Man effektiviserar inte i samma takt som man har ställt krav på att

man ska göra när det gäller andra fordon. Därmed vidhåller vi vår avvikande mening och vill att den tas till protokollet.

2009/10:27
12 mars

Anf. 72 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna, med avvikande mening från Miljöpartiet.

Vi går vidare till punkt 4, Förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om inrättande av rambestämmelser för markskydd med mera.

Anf. 73 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Fru ordförande! Det här är en fråga som många av er känner igen. Den har varit uppe åtskilliga gånger tidigare. Det är alltså förslaget till ramdirektiv för markskydd, och det finns en blockerande minoritet >>> **Hemlig enligt 15 kap. 1 § offentlighets- och sekretesslagen** <<<. Den kvarstår fortfarande. Vad som kommer att hända på rådsmötet är att det spanska ordförandeskapet kommer att lägga fram en lägesrapport.

Anf. 74 VICE ORDFÖRANDEN:

Det här är en informationspunkt. Vi tackar för informationen.

Då går vi över till punkt 6, Klimatförändring: Uppföljning av Köpenhamnskonferensen.

Anf. 75 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Fru ordförande! På rådsmötet på måndag kommer rådsslutsatser om uppföljningen av Köpenhamnsmötet och den fortsatta vägen mot en internationell överenskommelse att antas. Under lunchen kommer miljöministrarna att diskutera de internationella klimatförhandlingarna.

Som ni alla vet infriade inte Köpenhamnsmötet Sveriges och EU:s förväntningar. Vi står där vi står i dag, men Köpenhamnsmötet gav ändå genom Copenhagen Accord en välbehövlig politisk vägledning till förhandlingarna. Nu gäller det för EU att staka ut vägen framåt.

EU:s övergripande målsättning kvarstår. Regeringen verkar för en internationell överenskommelse vid nästa stora FN-möte om klimatet – det är i Mexiko senare i år – med utgångspunkt i Copenhagen Accord och befintliga förhandlingstexter under klimatkonventionen.

Klimatkonventionen är den huvudsakliga hemvisten för klimatförhandlingarna, men det finns behov av initiativ vid sidan av för att främja och bidra till FN-processen.

Det som regeringen vill göra är att stärka EU-samarbetet med i synnerhet utvecklingsländer som delar EU:s intresse av en långtgående och bindande klimatöverenskommelse och att den ska finnas på plats efter Kyotoprotokollets första åtagandeperiod, som då är 2012. Rådsslutsatserna om klimat bör utformas så att denna signal tydligt framgår.

Det är viktigt att EU även fortsättningsvis betonar de nödvändiga utsläppsminskningarna, enligt vetenskapen, och står fast vid sina egna mål, inklusive de långsiktiga målen om att minska utsläppen med 80–95 procent fram till 2050.

För att anknyta till en fråga som var uppe tidigare kan jag säga att regeringen driver på för att kommissionen ska få i uppdrag att göra en

analys av konsekvenserna av att EU åtar sig att minska sina utsläpp med 30 procent till 2020, jämfört med 1990, i stället för de 20 procent som EU redan har enat sig om.

Regeringen verkar också för att EU sätter tryck på andra parter, andra regioner och andra länder att höja ambitionsnivån på sina utsläppsåtaganden. EU bör också bekräfta sin syn gällande utsläppsmål för internationell sjö- och luftfart och vikten av en fortsatt utveckling av utsläppsmarknaden, inklusive handeln med utsläppsrätter och skapandet av sektorsbaserade mekanismer för att få till stånd ännu större utsläppsminskningar och även bidrag till finansiering av åtgärder i utvecklingsländer.

När det gäller klimatfinansiering kommer EU:s position framför allt att utvecklas inom ramen för Ekofin. Det finns naturligtvis en koordinering mellan de här råden. Jag antar att ni redan har fått en redogörelse för de här frågorna. Därför hoppas jag vidare till frågorna om Kyotoprotokollet.

Första åtagandeperioden är från 2008 till 2012. Frågan om en andra åtagandeperiod har blivit en central fråga inom klimatförhandlingarna.

Det positiva med Kyotoprotokollet är att det har ett tydligt regelverk och den flexibilitet som vi hade önskat från ett framtida klimatavtal med gemensamma transparenta regler för bland annat handel med utsläppsrätter, flexibla mekanismer och efterlevnad. Det finns därför goda skäl att låta innehållet leva vidare i någon form.

Samtidigt finns det en rad problem. Det finns inget utrymme för åtaganden av de avancerade utvecklingsekonomierna. Det förstärker därmed den uppdelning mellan utvecklingsländer och utvecklade länder som finns i klimatkonventionen.

Mycket har hänt sedan Kyotoavtalet. Till exempel är Kina världens största utsläppare av växthusgaser. Dessutom ser anslutningen till en andra åtagandeperiod inom Kyotoprotokollet ut att bli väldigt svag bland övriga utvecklade länder. USA och Kanada ställer sig helt avvisande. Ryssland har signalerat att de inte kommer att ansluta sig. Därtill finns det stora frågetecken från Australien och Japan. Därmed är EU den enda större parten som har signalerat fortsatt intresse.

Resultatet av detta är att Kyotoprotokollet isolerat är helt otillräckligt för att nå klimatmålen. Det förstärker egentligen den obalans som finns mellan olika länder.

Om EU ska gå med på en andra Kyotoperiod måste ett sådant åtagande ske som en del i ett paket där alla utvecklade länder gör bindande reduktionsåtaganden och det även finns ett tydligt deltagande av de avancerade utvecklingsekonomierna.

Vi anser att det spanska ordförandeskapets förslag till rådsslutsatser till mycket stora delar uppfyller de krav som vi har.

Anf. 76 JACOB JOHNSON (v):

Det är positivt att det finns en rörelse till att nu diskutera frågan om att EU ensidigt ska åta sig att minska utsläppen med 30 procent. Man kunde också se av återrapporten tidigare att det tydligen var fler medlemsstater som hade sagt att de kunde tänka sig det.

Det var en linje som Vänsterpartiet hade redan inför Köpenhamn. Vi har kvar åsikten att Sverige bör kunna anta den ståndpunkten redan nu,

att EU ska minska sina utsläpp med 30 procent, alltså gå längre än den här analysen.

Jag anser också att vi tack vare lågkonjunkturen fått något slags hjälp. Det blir nu några år med lägre aktivitet. Då minskar utsläppen relativt sett och det ges utrymme för att implementera ny teknik och klara det här på ett bättre sätt. Vi anmäler avvikande mening i den frågan, alltså när det gäller den ambitionen.

Dessutom tycker vi när det gäller åtgärder mot utsläppen från flyget att Sverige ska driva skarpare åtgärder, till exempel verka för att möjliggöra skatt på flygbränsle på samma sätt som vi har på fordonsbränsle. Det är egentligen horribelt att flyget, enligt uppgörelsen i ICAO, inte har någon skatt på sitt bränsle. Det måste bli en EU-position att det ska ändras, så att det öppnas en möjlighet för skarpare åtgärder mot flygets ökande utsläpp.

I den avvikande meningen ingår naturligtvis också finansieringsfrågorna, att medel inte ska tas från fattigdomsbekämpningen. Men det har vi egentligen redan tagit upp under samrådet med finansministern.

Anf. 77 AGNETA LUNDBERG (s):

Jag ska bara säga att vi socialdemokrater ställer oss bakom Vänsterns avvikande mening.

Anf. 78 VICE ORDFÖRANDEN:

De avvikande meningarna är noterade.

Anf. 79 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Vi är också besvikna på den svenska ståndpunkten. Vi tycker inte att den är tillräckligt tydlig och tillräckligt långtgående, så långtgående som behövs för att vi ska kunna klara av klimatet i framtiden och klara av att få ett bra avtal i Mexiko, vilket ju är ett krav för att klara av klimatet.

Vi tycker inte, precis som Vänsterpartiet var inne på, att det är en särskilt klar och tydlig ståndpunkt för en svensk regering att ge kommissionen ett uppdrag att göra en analys. Vi tycker att man kan vara lite mer modig än så.

Den svenska regeringen skulle kunna gå ut redan nu och säga att den förordar att man går upp till 30 procent. Det står inte heller i motsatsställning till att ha ett krav på att man ska be kommissionen titta på vilka effekter det skulle få. Det behövs några inom EU som är riktiga föregångare och vågar ta ställning för att man ska ta vidare steg.

Sedan anser vi att det som egentligen behövs är att man går upp till 40 procents minskning från EU:s sida. Det är det som vi egentligen önskar att den svenska regeringen skulle driva.

Jag har en fråga när det gäller ställningstagandet att det är Copenhagen Accord som ska vara utgångspunkten för de kommande förhandlingarna, om det är den klokaste vägen att arbeta framåt för att nå en överenskommelse i Mexiko. För mig känns det som om regeringen vacklar ganska betänkligt i sitt resonemang. Man säger att en överenskommelse ska bygga på och bevara alla väsentliga delar av Kyotoprotokollet. Man säger att Kyotoprotokollet dock behöver förbättras. Hela tiden är resonemanget att man utgår från Kyotoprotokollet och att man ska göra för-

2009/10:27

12 mars

bättringar. Det är precis den ståndpunkt som vi tycker borde vara regeringens hållning. Då är det svårförståeligt för oss varför man i stället väljer i sin ståndpunkt att säga att det inte är Kyotoprotokollet som ska vara utgångspunkten utan Copenhagen Accord.

Anledningen till att vi är tveksamma är att många u-länder varit väldigt avvisande till Copenhagen Accord och tycker att Kyotoprotokollet är det som måste vara fortsättningen framåt men självklart utvecklas. Vi kan alla vara överens om att Kyotoprotokollet i dess nuvarande form inte alls är tillräckligt. Men om man, som statssekreteraren säger, vill ha ett närmare samarbete med utvecklingsländerna tror jag inte att den bästa vägen framåt är att säga att man inte ska utgå från Kyotoprotokollet i de kommande förhandlingarna.

Det är uppenbart att Copenhagen Accord inte heller är tillräckligt, på samma sätt som Kyotoprotokollet, för att vi ska kunna nå målet om maximalt två graders global temperaturökning. FN bedömer att man med de åtaganden som hittills har gjorts inom Copenhagen Accord snarare landar på tre-fyra graders temperaturökning. Det resonemanget gör inte heller att man kan ta ställning för Copenhagen Accord i stället för Kyotoprotokollet som utgångspunkt.

Det vore intressant att höra statssekreterarens analys av varför man så tydligt ska utgå från Copenhagen Accord som inte har samma fäste i de internationella förhandlingarna som Kyotoprotokollet. Till exempel sade man på Köpenhamnskonferensen bara att man noterade Copenhagen Accord. Det var inget ställningstagande från konferensen för det dokumentet.

Anf. 80 JOHAN LINANDER (c):

Fru ordförande! Vi är säkert alla överens om att det måste göras och att det måste göras så snabbt det bara går. Samtidigt måste jag säga att jag är tacksam och glad för att regeringen intar en position där man har en utgångspunkt i att man ska nå resultat och att det ska vara möjligt att nå resultat.

Det är klart att man i förhandlingar kan inta en position som man från första början vet inte är möjlig att nå fram med. Då sätter man sig själv på avbytarbänken och ser hur de andra spelar och sätter upp målen medan man själv inte har något inflytande i den processen.

Oavsett vad man tycker på längre sikt är det bra att regeringen har ingångsvärdet att vi ska nå framgång i de här förhandlingarna. Det tycks inte som att alla har den ingången.

Anf. 81 LARS TYSKLIND (fp):

Jag vill bara instämma med föregående talare. Om man läser det här sammantaget ser man att det är väldigt ambitiösa ståndpunkter utifrån de förutsättningar vi har i dag för att, som Johan Linander säger, just få resultat.

Jag kan förstå att vi måste göra mycket mer i framtiden. Men inför detta möte är det mycket ambitiösa ståndpunkter som den svenska regeringen har.

Det blir nästan lite politisk diskussion här, men jag vill ändå förtydliga lite grann. Det här är väl ett ganska bra exempel på hur vi ser skillnaden mellan solospel och lagspel.

Som Bengt-Anders Johansson nämnde i början var Sveriges förmåga att samla EU-länderna till en gemensam ståndpunkt en oerhörd styrka i Köpenhamnsförhandlingarna. Att vi i det här läget skulle börja något slags solospel för att visa att vi är bättre än andra är kanske inte bästa vägen till resultat. Jag vill instämma i det som sades av Johan Linander och Lars Tysklind, att det är resultatet som är vårt fokus.

När det gäller frågan om att gå upp till 30 procent handlar det just om att vi, den dag när vi gemensamt inom EU kan säga att vi går upp till 30 procent, har en enorm styrka bakom oss. Det är naturligtvis ett led i det här arbetet som gör att vi behöver ta fram konsekvenserna för att få alla länder i EU att bli mer positiva till det. Det finns fortfarande en del motstånd som inte kan negligeras. Men den frågan är inte föremål för råds slutsatser den här gången. Att vi då skulle ha något slags egen reservation om det skulle verka väldigt märkligt inom EU.

Sedan vill jag förtydliga vad jag sade, för det framgick nog inte riktigt. Eller rättare sagt tror jag inte att Per Bolund lyssnade på hela meningen. Jag sade: Regeringen verkar för en internationell överenskommelse vid nästa stora FN-möte om klimatet i Mexiko med utgångspunkt i Copenhagen Accord och befintliga förhandlingstexter under klimatkonventionen. Det bevisar att vi också arbetar med Kyotoprotokollet. Att bara utgå från Kyotoprotokollet vore dock en mycket märklig begränsning, eftersom vi då skulle träffa i stort sett 30 procent av världens klimatsläpp.

Vi kan också konstatera att Kina och Indien har skrivit under Copenhagen Accord. Att vi i det läget skulle lämna det därhän skulle bli en mycket märklig signal. Utgångspunkten är att vi arbetar med både Kyotoprotokollet och Copenhagen Accord.

Anf. 83 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag måste nog för protokollets skull säga att det är just politiska diskussioner vi hela tiden har här. Annars blir det väldigt besvärligt. Däremot är problemet ibland att det blir alltför inrikesbetonat. Det kan jag hålla med om. Men, som sagt, det är politik vi diskuterar här, och det är nog bra.

Anf. 84 PER BOLUND (mp):

Jag känner att jag måste ta upp den här frågan om förhandlingstaktik. Det verkar vara den bärande punkten bakom regeringens ställning att det är taktiken som styr och kanske inte i första hand målsättningarna eller det vetenskapen kräver.

Man kan ha olika uppfattningar om det. Men min uppfattning är att om ingen part vid ett förhandlingsbord lyfter fram det som är nödvändigt enligt vetenskapen för att vi ska nå en hållbar klimatframtid är sannolikheten att resultatet ska vara i linje med forskningens krav obefintlig. Det är det som är problemet här, alltså att inte ens Sverige som säger sig vara ledande på klimatområdet går fram med det som man i klimatforskning-

en ganska enigt säger är nödvändigt. Då tror vi att resultatet från förhandlingen kommer att bli mindre bra.

Vi anmäler avvikande mening även på denna punkt.

Anf. 85 VICE ORDFÖRANDEN:

Det är antecknat. Det är tre avvikande meningar här.

Anf. 86 SOFIA ARKELSTEN (m):

Fru ordförande! Jag vill inte förlänga diskussionen ytterligare utan bara konstatera att jag tror att det är en vettig linje som regeringen för. Här handlar det om att plocka just de bra bitarna från Kyotoprotokollet men också komma ur den gamla låsningen när det gäller nord och syd och bygga vidare på det som man ändå lyckades åstadkomma i Copenha-gen Accord.

Det handlar om att få resultat, och det handlar om att ha en pragmatisk politik som bygger på det som är bra och försöker få bort det som är dåligt. Vi vet att Sverige gör ett hästjobb och drar på inom EU.

Vi hörde här tidigare hur finansminister Anders Borg talade om sin egen taktik för att få igenom de bra slutsatserna. Det handlar om att till exempel inte låta Polen dra upp sin inställning. Sverige har faktiskt enat EU i detta, och det var ingen lek, och det är någonting som vi kan komma ihåg. Jag tycker att man ska kämpa på. Det är bra jobbat.

Anf. 87 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende med avvikande meningar från s, v och mp.

Vi går vidare till punkt 7, Biologisk mångfald. Det var överläggning om detta i miljö- och jordbruksutskottet i går, och det fanns stöd för regeringens ståndpunkt.

Anf. 88 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Detta handlar alltså om den biologiska mångfalden. 2010 är ett avgörande år för dessa frågor eftersom 2010-målet från Johannesburg ska följas upp under våren. Dessutom ska ett nytt globalt mål, en långsiktig vision för biologisk mångfald, slutförhandlas.

Regeringen ser positivt på förslaget till rådsslutsatser som det spanska ordförandeskapet har tagit fram. Det behövs nya ambitiösa mål för det fortsatta arbetet med bevarandet och det hållbara nyttjandet av den biologiska mångfalden både i EU och globalt.

Rådsslutsatserna innehåller bland annat en ny vision och mål för det EU-interna arbetet med biologisk mångfald. De ger en fortsatt vägledning för de internationella förhandlingarna om ett globalt mål, och de ger också vägledning för förhandlingarna i konventionen om biologisk mångfald, om en internationell regim för tillträde till genetiska resurser och en rättvis fördelning av de värden som kommer från sådana resurser.

Sverige stöder förslaget till rådsslutsatser med en struktur för EU:s interna arbete där en långsiktig vision fram till år 2050 vägleder arbetet. Men det är också viktigt att kunna stämma av detta i steg och utvärdera måluppfyllelsen. Därför är det positivt med det föreslagna 2020-målet.

Det är en framkomlig väg. Det behövs dessutom delmål för att kombinera genomförandet med en återkommande uppföljning.

I rådsslutsatserna föreslås den långsiktiga visionen till 2050 innebära att den biologiska mångfalden och de ekosystemtjänster som den bidrar till ska skyddas utifrån sitt egenvärde och för dess betydande bidrag till människans välbefinnande och ekonomiska välbefinnande. Det övergripande målet till 2020 är att stoppa förlusterna av biologisk mångfald och ekosystemtjänster i EU och återställa dessa så långt som möjligt. Vidare ska EU öka sina insatser för att förhindra globala förluster av biologisk mångfald. Detta är det mest långtgående av fyra alternativ som fördes fram i ett meddelande som kommissionen lade fram för någon månad sedan.

Sverige har varit pådrivande för att man ska ha just detta ambitiösa mål och att det ska vara möjligt att nå och mätbart. Dessutom har vi ett eget förslag till komplettering om att den nya miljö- och målstrukturen ska framgå och att den ska leda till en gynnsam bevarandestatus för den biologiska mångfalden. Det är fortfarande en utestående fråga.

Anf. 89 PER BOLUND (mp):

Vi välkomnar att EU-kommissionen och råden fortsätter att jobba med denna fråga. Men vi kan bara beklaga att det mål som man tidigare ställt upp till 2010 inte kommer att nås. Det visar att man verkligen behöver öka ambitionsnivån när det gäller biologisk mångfald. Det är där min fråga kommer in.

Vi tolkar regeringens ställningstagande och ståndpunkt som att man är nöjd med kommissionens förslag och att man tror att det med det tillägg som man föreslår här är tillräckligt för att visionen ska nås och att man faktiskt ska kunna nå målen den här gången, vilket man inte gjorde förra gången.

Är det riktigt att man från regeringens sida tror att detta dokument från kommissionen är tillräckligt?

Anf. 90 JACOB JOHNSON (v):

Vi hade överläggning i miljö- och jordbruksutskottet i går om kommissionens förslag, inte om rådsslutsatserna. Vi fick då höra statssekreteraren redovisa regeringens ståndpunkt just om att stoppa förlusterna till 2020 av en biologisk mångfald och förstörelsen av ekosystemtjänster.

Nu ser jag i rådsslutsatserna, i papperet, ytterligare ett annat begrepp: få ett slut på förlusten. Det kanske är samma sak som att stoppa. Men det är lite besvärande att det i nästan alla dokument står beskrivet med lite olika ord. Det vore bra om det var samma formuleringar genomgående. Då skulle det vara lättare att hänga med.

Vi stödde regeringens ståndpunkt i går, eller hade i alla fall ingen avvikande mening, och det har vi inte heller i dag.

Anf. 91 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Beträffande Per Bolunds frågor beklagar jag att vi inte når målet. Därför är det positivt att man inte drar sig för att sätta upp nya och ännu mer ambitiösa mål för det framtida arbetet. På det sättet är vi nöjda. Men vi har, som sagt var, ytterligare ett tillägg om gynnsam bevarandestatus. Sedan är det naturligtvis så att detta arbete inte är någonting som är fär-

2009/10:27

12 mars

digt, utan det måste följas upp och utvecklas på olika sätt, bland annat när det gäller de delmål som behöver utvecklas för uppföljningen.

Detta är alltså ett viktigt steg på vägen och går i helt rätt riktning.

När det gäller Jacob Johnsons fråga om begreppen kan jag instämma i att det är en svårighet. I det engelska meddelandet använder man ordet *halt*. Det är lite svåröversatt. Det betyder inte riktigt stoppa och inte heller hejda. Det är förmodligen det ordet som har fått lite olika översättningar i arbetet. I vår tolkning innebär det att man stoppar dessa förluster av biologisk mångfald. Det var också det uttryck som jag använde när jag tog upp mina punkter.

Anf. 92 VICE ORDFÖRANDEN:

Det är faktiskt intressant att svenskan har många fler ord än engelskan i detta sammanhang. Det har vi sett flera exempel på i handlingarna i dag. Vi brukar säga att det är tvärtom, att engelskan är ett sådant rikt språk, men så är det inte alltid.

Anf. 93 PER BOLUND (mp):

Fru ordförande! Jag känner mig lite mer skeptisk till om det förslag som kommissionen och rådet har kommit med nu är tillräckligt.

Jag noterar också att miljöreformen inom EU, Europeiska miljöbyrån, har varit kritisk och tycker att alternativ fyra i sig självt inte är tillräckligt utan att man skulle behöva gå utöver det på flera punkter. Det handlar till exempel om att ta ett större ansvar för biologisk mångfald globalt sett i och med att vi vet att EU påverkar den biologiska mångfalden även utanför EU:s gränser. Det handlar också om att man snabbt behöver få fram ett handlingspaket med mycket mer konkreta handlingsvägar framåt. Det handlar om att man måste se till att öka EU:s finansiering ganska avsevärt när det gäller att skydda biologisk mångfald.

Det vore bra om Sverige drev på för den linjen och tog ytterligare steg så fort som möjligt och såg till att driva på så att det blir ytterligare aktivitet från EU:s sida så att detta mål nu nås och det inte blir som förra gången.

Anf. 94 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Jag har en liten kommentar. Det som Per Bolund efterlyser ryms, som jag ser det, inom detta fjärde alternativ. Där finns bland annat formuleringen att man ska öka sina insatser för att förhindra globala förluster av biologisk mångfald. Där ryms detta internationella perspektiv som vi tycker är viktigt. Det är ett arbete där det nog snarare kan vara en prestation att få EU samlat kring det mest ambitiösa alternativet. Det har kanske inte varit en självklar lösning. På det sättet har vi en fördel i de kommande internationella förhandlingarna att vi står bakom ett mycket ambitiöst mål.

Anf. 95 VICE ORDFÖRANDEN:

Jag finner sammanfattningsvis att det finns stöd för regeringens ståndpunkt i detta ärende.

Vi går vidare till punkt 8, Föreberedelse inför Europeiska rådet. Här har vi strategin till 2020 igen.

Fru ordförande! Miljörådet kommer, liksom flera andra råd, att diskutera detta meddelande om EU:s strategi för tillväxt och jobb 2020.

Det spanska ordförandeskapet har satt upp två frågeställningar för diskussion. Den första är hur miljöpolitiken kan bidra till genomförandet av strategin. Den andra handlar mer om miljörådets roll.

Detta är en fråga som vi hade uppe vid flera tillfällen under det svenska ordförandeskapet, bland annat vid diskussionen om ekoeffektiv ekonomi som vi hade i Åre och även vid miljörådet i oktober, där det finns exempel på insatser som bidrar till omställningen av en grön ekonomi.

Sverige kommer på måndag att framhålla vikten av att man vänder miljöutmaningar till möjligheter genom att verka för en grön ekonomi och ett innovativt näringslivsklimat. Vi kommer att betona att med rätt sorts incitament kan utnyttjandet av ekonomiska styrmedel och kostnads-effektiva instrument stimulera innovation och leda till en omstrukturering av ekonomin. Vi kommer att understryka att det krävs en stark tvärsektoriell ansats i den nya strategin och slutligen att det också krävs kostnads-effektiva policyinstrument som fastställer rätt pris som avspeglar de sanna miljökostnaderna och ger incitament till utveckling och till investering i ren teknologi samt att det krävs mått som kompletterar bnp för att mäta välfärd.

På miljörådet i oktober framhölls att kommissionen bör identifiera konkreta insatser och utveckla de integrerade riktlinjerna så att strategin genomsyras av en hållbar tillväxt och på det sättet ger en strategisk inriktning av alla relevanta politikområden. Detta ligger också i linje med artikel 11 i det nya fördraget där man säger att detta ska integreras i utformningen av politiken i syfte att främja en hållbar utveckling.

Denna diskussionspunkt kommer att sammanfattas av ordförandeskapet på rådsmötet och lämnas över till allmänna rådet som sedan i sin tur rapporterar till Europeiska rådet.

Anf. 97 MONICA GREEN (s):

Jag vill även här följa upp vår avvikande mening när det gäller EU 2020. Vi ställer oss naturligtvis bakom vissa delar av regeringens ståndpunkter, bland annat när det gäller ekonomiska styrmedel för att vi ska använda oss av mer miljösmarta lösningar.

Vi menar att EU kan ha en internationell ledande roll i klimatarbetet. Vi vet att de europeiska företag som först utvecklar fossil teknik kommer hela världen att efterfråga. Därför är det bra om vi stimulerar den typen av åtgärder och även försöker förändra konsumtionsmönster så att inriktningen är att man har klimatet i fokus.

Det gäller även kommunikationer eftersom vi behöver ha logistiska lösningar som kan vinna stora miljöfördelar. Både transporter och IT-frågor kommer in där, hur vi kan få ett effektivt och konkurrenskraftigt utbyte av varor och tjänster mellan länderna. Vi måste ha ett bra flöde så att lastbilar inte kör fullastade i ena riktningen 250 mil till Italien och sedan kör tomma hem. Man måste hitta en lösning på kommunikationerna. Vi måste också investera i förnybara bränslen och förbättrade metoder för nybyggnader och renoveringar. Detta kommer att finnas med i vår kommande reservation.

Dessutom har jag en fråga när det gäller jämställdhet. Vi har sagt att jämställdheten ska vara "mainstreamad", alltså finnas med på alla områden. Män och kvinnor ser olika på smarta lösningar, kollektivtrafik och så vidare. Jag undrar om det finns en jämställdhetsaspekt även på miljöområdet.

Anf. 98 JACOB JOHNSON (v):

Jag vill bara för protokollets skull anmäla avvikande mening enligt argumentationen under finansministerns punkt.

Anf. 99 PER BOLUND (mp):

Vi har också avvikande mening när det gäller EU 2020, som jag sade förut, framför allt på grund av att vi tycker att miljöarbetet och klimatambitionerna inte tillräckligt mycket är kärnan i dokumentet. Vi upplever att de mer är tillägg i efterhand. Vi tycker att en green new deal där man samtidigt löser klimatkrisen och de ekonomiska problemen måste vara vägen framåt. Där tycker vi att man inte har kommit tillräckligt långt.

Sedan har jag en kommentar. Vi välkomnar att man börjar titta på alternativa indikatorer förutom bnp. Men om man samtidigt skriver att det är tre prioriteringar – smart tillväxt, hållbar tillväxt och inkluderande tillväxt – är det uppenbart att fokus fortfarande är mycket på bnp. Jag tror att de allra flesta fortfarande tolkar tillväxt i bnp-termer.

Anf. 100 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Jag vill först anknyta till det som Monica Green sade om transporter. Som jag sade behöver det här perspektivet integreras i alla politikområden, och transporter är naturligtvis ett sådant område där hållbarhet, grön ekonomi och tillväxt är viktigt att ha med redan från början i planeringsprocessen för att få bra och miljöanpassade transporter. Det tycker jag är en mycket viktig fråga.

När det gäller jämställdhet är regeringens uppfattning att kommissionens förslag med fördel kunde ha gett jämställdhetsperspektivet mer utrymme. Ett högre arbetskraftsdeltagande bland kvinnor bidrar till långsiktigt hållbara finanser samt hanterande av en åldrande befolkning. Det är en viktig fråga som vi också uppmärksammat. Även om det inte är miljørådet som i första hand lyfter fram och förstärker de skrivningarna är det inte uteslutet att en sådan diskussion kan komma.

När det gäller Per Bolunds frågor om bnp kan vi konstatera att det sker ett väldigt intressant utvecklingsarbete där kommissionen och OECD är involverade. Det är en hel del som händer på det området, så vi ser positivt på möjligheten att föra in andra indikatorer och att de också ska visa på den hållbara tillväxten.

Anf. 101 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi kommer tillbaka till den här diskussionen när det gäller 2020.

Jag konstaterar att det finns stöd för regeringens här redovisade upplägg inför de fortsatta förhandlingarna. Avvikande mening har anmälts från s, v och mp.

Punkt 9 har blivit en A-punkt. För alla er som hade velat tycka till om den kan jag tala om att tiden gick ut i går.

Vi har fått uppgift om att punkt 10 kommer att behandlas vid ett senare tillfälle.

Sedan har vi en bunt övriga frågor. Här fattar vi inga beslut, men finns det någonting som statssekreteraren vill berätta om dem?

2009/10:27

12 mars

Anf. 102 Statssekreterare ELISABET FALEMO:

Fru ordförande! Jag vill bara kort nämna lite om en övrig fråga som handlar om översyn av gemenskapens kvicksilverstrategi, punkt 11 f, eftersom det är Sverige som har bett att få upp den på dagordningen.

Vi vill uppmärksamma den kommande översynen och dess relation till de internationella kvicksilverförhandlingarna om en global konvention och verka för en hög ambition hos EU. Vi välkomnar den översyn av strategin som ska göras under 2010. Vi förväntar oss att EU fortsatt visar ledarskap i de internationella förhandlingarna och att vi också är beredda att fortsätta att gå före övriga världen i genomförandet.

Samtidigt tycker vi att man behöver ta till vara nationella erfarenheter, som till exempel det svenska totalförbudet från den 1 juni 2009 som har visat på möjligheten att ersätta dentalt amalgam med andra tandfyllningsmaterial. Vi är även måna om en öppen och transparent process i översynen och att medlemsstaters och andra aktörers kunskaper tas till vara.

När det gäller internationella kvicksilverförhandlingar är det ett första förhandlingsmöte i Sverige i juni. Det andra förhandlingsmötet kommer att äga rum i februari 2011. Därför är det viktigt att vi får en översyn under hösten, så att rådsslutsatser kan antas under slutet av 2010 inför det andra förhandlingsmötet.

Anf. 103 PER BOLUND (mp):

Jag har en fråga om punkt 11 g, Genomförande av Euro V/VI. Finns det mer information om vad det egentligen handlar om?

Anf. 104 Departementssekreterare MARTIN LARSSON:

Euro V och Euro VI är avgaskkrav för tunga bilar, alltså lastbilar och bussar. Euro V är den kravnivå som nu har trätt i kraft. Man har framför allt skärpt kraven för partiklar och kväveoxider.

Det har nu visat sig att tester som har gjorts, bland annat i Sverige genom Vägverket och i Holland, att vissa av lastbilarna som är utrustade med speciell reningsteknik, CSR, kraftigt överstiger gränsvärdena för kväveoxider vid särskilda situationer som vid låga temperaturer, när de går med tom last och vid stadskörning. Det är allvarligt för många länder när de inte klarar luftkvalitetsnormer och så vidare i städerna.

Detta kommer Holland att uppmärksamma på mötet och informera miljöministrarna för att de ska vidta åtgärder. Kommissionen är medveten om detta. Det har tillsatts en kommitté som ska se över och skärpa reglerna för kommande lastbilar och bussar. Det tycker Sverige naturligtvis är viktigt.

Anf. 105 VICE ORDFÖRANDEN:

Vi tackar för informationen i de övriga frågorna. Vi önskar statssekreteraren med medarbetare trevlig helg och hälsar till miljöministern.

2009/10:27
12 mars

Anf. 106 Statssekreterare ELISABET FALEMO:
Jag önskar er också en trevlig helg och ska framföra hälsningen till miljöministern.

1 § Ekonomiska och finansiella frågor	1
Anf. 1 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 2 CHRISTINA AXELSSON (s).....	1
Anf. 3 VICE ORDFÖRANDEN	1
Anf. 4 Finansminister ANDERS BORG (m).....	2
Anf. 5 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	3
Anf. 6 CHRISTINA AXELSSON (s).....	3
Anf. 7 Finansminister ANDERS BORG (m).....	3
Anf. 8 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	3
Anf. 9 Finansminister ANDERS BORG (m).....	3
Anf. 10 VICE ORDFÖRANDEN	3
Anf. 11 Finansminister ANDERS BORG (m).....	4
Anf. 12 MONICA GREEN (s)	5
Anf. 13 JACOB JOHNSON (v)	6
Anf. 14 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	6
Anf. 15 Finansminister ANDERS BORG (m).....	6
Anf. 16 MONICA GREEN (s)	7
Anf. 17 Finansminister ANDERS BORG (m).....	7
Anf. 18 VICE ORDFÖRANDEN	7
Anf. 19 Finansminister ANDERS BORG (m).....	7
Anf. 20 VICE ORDFÖRANDEN	8
Anf. 21 Finansminister ANDERS BORG (m).....	8
Anf. 22 MONICA GREEN (s)	9
Anf. 23 JACOB JOHNSON (v)	9
Anf. 24 Finansminister ANDERS BORG (m).....	10
Anf. 25 ULF HOLM (mp).....	12
Anf. 26 Finansminister ANDERS BORG (m).....	12
Anf. 27 VICE ORDFÖRANDEN	13
Anf. 28 Finansminister ANDERS BORG (m).....	13
Anf. 29 MONICA GREEN (s)	14
Anf. 30 JACOB JOHNSON (v)	14
Anf. 31 ULF HOLM (mp).....	15
Anf. 32 VICE ORDFÖRANDEN	15
Anf. 33 JOHAN LINANDER (c).....	15
Anf. 34 Finansminister ANDERS BORG (m).....	15
Anf. 35 JACOB JOHNSON (v)	17
Anf. 36 MONICA GREEN (s)	17
Anf. 37 ULF HOLM (mp).....	18
Anf. 38 Finansminister ANDERS BORG (m).....	18
Anf. 39 VICE ORDFÖRANDEN	19
Anf. 40 CHRISTINA AXELSSON (s).....	19
Anf. 41 Finansminister ANDERS BORG (m).....	20
Anf. 42 VICE ORDFÖRANDEN	20
Anf. 43 Finansminister ANDERS BORG (m).....	20
Anf. 44 VICE ORDFÖRANDEN	20
Anf. 45 Finansminister ANDERS BORG (m).....	21
Anf. 46 HOLGER GUSTAFSSON (kd)	21
Anf. 47 ULF HOLM (mp).....	21
Anf. 48 VICE ORDFÖRANDEN	21

Anf. 49	Finansminister ANDERS BORG (m)	21
Anf. 50	JACOB JOHNSON (v)	22
Anf. 51	VICE ORDFÖRANDEN	22
Anf. 52	Finansminister ANDERS BORG (m)	22
Anf. 53	ULF HOLM (mp)	22
Anf. 54	VICE ORDFÖRANDEN	22
Anf. 55	ULF HOLM (mp)	22
Anf. 56	MONICA GREEN (s)	23
Anf. 57	Finansminister ANDERS BORG (m)	23
Anf. 58	VICE ORDFÖRANDEN	23
Anf. 59	Finansminister ANDERS BORG (m)	23
Anf. 60	VICE ORDFÖRANDEN	23
Anf. 61	Finansminister ANDERS BORG (m)	23
2 § Miljö		24
Anf. 62	VICE ORDFÖRANDEN	24
Anf. 63	Statssekreterare ELISABET FALEMO	24
Anf. 64	PER BOLUND (mp)	25
Anf. 65	Statssekreterare ELISABET FALEMO	25
Anf. 66	PER BOLUND (mp)	25
Anf. 67	Statssekreterare ELISABET FALEMO	25
Anf. 68	BENGT-ANDERS JOHANSSON (m)	26
Anf. 69	VICE ORDFÖRANDEN	26
Anf. 70	Statssekreterare ELISABET FALEMO	26
Anf. 71	PER BOLUND (mp)	26
Anf. 72	VICE ORDFÖRANDEN	27
Anf. 73	Statssekreterare ELISABET FALEMO	27
Anf. 74	VICE ORDFÖRANDEN	27
Anf. 75	Statssekreterare ELISABET FALEMO	27
Anf. 76	JACOB JOHNSON (v)	28
Anf. 77	AGNETA LUNDBERG (s)	29
Anf. 78	VICE ORDFÖRANDEN	29
Anf. 79	PER BOLUND (mp)	29
Anf. 80	JOHAN LINANDER (c)	30
Anf. 81	LARS TYSKLIND (fp)	30
Anf. 82	Statssekreterare ELISABET FALEMO	30
Anf. 83	VICE ORDFÖRANDEN	31
Anf. 84	PER BOLUND (mp)	31
Anf. 85	VICE ORDFÖRANDEN	31
Anf. 86	SOFIA ARKELSTEN (m)	32
Anf. 87	VICE ORDFÖRANDEN	32
Anf. 88	Statssekreterare ELISABET FALEMO	32
Anf. 89	PER BOLUND (mp)	33
Anf. 90	JACOB JOHNSON (v)	33
Anf. 91	Statssekreterare ELISABET FALEMO	33
Anf. 92	VICE ORDFÖRANDEN	34
Anf. 93	PER BOLUND (mp)	34
Anf. 94	Statssekreterare ELISABET FALEMO	34
Anf. 95	VICE ORDFÖRANDEN	34
Anf. 96	Statssekreterare ELISABET FALEMO	34
Anf. 97	MONICA GREEN (s)	35
Anf. 98	JACOB JOHNSON (v)	36

Anf. 99 PER BOLUND (mp)	36	2009/10:27
Anf. 100 Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	36	12 mars
Anf. 101 VICE ORDFÖRANDEN.....	36	
Anf. 102 Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	37	
Anf. 103 PER BOLUND (mp)	37	
Anf. 104 Departementssekreterare MARTIN LARSSON.....	37	
Anf. 105 VICE ORDFÖRANDEN.....	37	
Anf. 106 Statssekreterare ELISABET FALEMO.....	37	